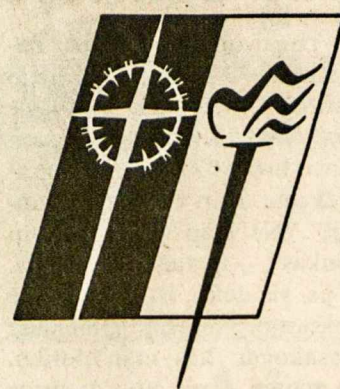

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (2728) 2002 JUNE-BIRŽELIS 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina - \$1

Skaudi tikrovę

Žiniasklaida dažnai pasižymi "blogų žinių" platinimu. Kartais tuo pataikaujama žmogaus natūraliam smalsumui, kurį jis skaitydamas ar žiūrėdamas patenkina, o dar gali save lyg paguosti, juk jam nėra taip blogai, jeigu kitam yra blogiau... Kitas ir aiškiai kilnesnis žiniasklaidos tikslas yra informuoti, perspėti, išryškinti įvairias blogybes, stengiantis padėti užkirsti joms kelią. Su didesniu gailėsčiu negu smalsumu dažnai girdime blogas žinias apie Lietuvą. Nesibaigianti polemika – ar ten yra taip blogai ar taip gerai, kaip pasakojama? Tačiau neabejotina, kad atsikuriančiose po sovietinės priespaudos valstybėse gyvenimo sąlygos dar nesiekia vakarietiško normų, o dar yra ir tragiškų tendencijų, kurias net nesinori nagrinėti, tačiau svarbu susipažinti su tikrove.

APGAILĖTINAI Lietuva yra pasižymėjusi ne tik aukšta savivadybės statistika, bet ir kitoje srityje, kurioje pakliūva jaunos moterys ir vaikai – prekyba žmonėmis. Kalbama ne apie paprastą migrantų nelegalų gabenimą, nors tai irgi yra problema, bet apie vergystę. Prieš keletą mėnesių buvo paskelbta, kad Lietuva yra prekybos moterimis šaltinis ir tranzito kraštas. Prievara arba apgaule moterys bei merginos įtraukiamos į prostituciją, gabenamos į Lietuvos didmiesčius iš kaimyninių kraštų, kai kurios vežamos į Vakarų Europą ir toliau. Kanados spaudoje jau prieš keletą metų pradėta tyrinėti priežastis šios nusikalstamos veiklos, kuri siaučia ir kitose posovietinėse valstybėse, yra viena iš sparčiausiai augančių kriminalinių sričių. Ją lenkia tik prekyba narkotikais ir nelegaliais ginklais. Sunkios ekonominės sąlygos, menkos įsidarbinimo galimybės, kartu su nepasitikejimu teisėtvarka bei krašto politika, o dar ir neužgesęs, iliuzijas brandinantis "Aukšinių Vakarų" įvaizdis ugdo jaunulėse norą ieškoti uždario galimybių svetur. Taip pat itin kenksminga lytinė nelygybė, populiariai vadinama "macho" galvosena, kuri leidžia moteris išnaudoti, žeminti. Jos todėl tampa lengvais taikiniais, organizuoto nusikaltamumo grupių aukomis. Užverbuoti mandagūs vyriškiai, vyresnės moterys, sukuria įtikinančias agentūras, viliojančius skelbimus, siūlančius įvairius gerai apmokamus ir "padorius" darbus – nuo uogų rinkimo iki medicininių priežiūros. Dažnai nereikalaujama patyrimo ar kitos kalbos mokėjimo. Neįtikėtinais dideliais skaičiais moterų, desperatiškai ieškančių darbų, išvyksta iš krašto arba susitinka su darbu žadančiais, kurie atima pasus, jėga sulaiko, muša, išniekina, sukompromituoja, grasina nužudymu, priverčia dirbti prostitutėmis. Darbdaviai pasilieka pinigų sau ir savo bendradarbiams. Uždarbis skaičiuojamas dešimtimis tūkstančių per savaitę.

AMERIKOS valstybės departamento 2002 m. išleistame TIP (*Trafficking in Persons*) pranešime skelbiama, kad į šią dieninę vergystės tinklus pakliuvusių yra tarp 700,000 ir 4 milijonų žmonių. Aiškiai tikslus duomenis surinkti apie šią pagrindinę veiklą yra neįmanoma. TIP pranešime įvertintos 89 valstybių pastangos kovojant su žmonių prekyba pagal tris įstatymų ir teisėtvarkos įgyvendinimo kategorijas. Vyriausybei sausio mėnesį patvirtinus Prekybos žmonėmis ir prostitucijos kontrolės programą, Lietuva pateko į vidurinę kategoriją valstybių, kurios žengia reikiamo lygio link. Tai teigiamas ženklas, tačiau būtina imtis dar rimtesnių priemonių. Kas darytina, norint stabdyti šią žiaurią veiklą? Siūloma įstatymuose sugriežtinti baudmes užsiimantiems šia prekyba, sukurti jos aukoms apsaugos ir reabilitacijos priemonių, sustiprinti teisėtvarką, sienų kontrolę. Nepaprastai svarbu taip pat teikti informaciją visuomenei, ne tik jaunima perspėti, o ir auklėti visuomenę, kurioje moteris nebūtų vergė. RSJ

KANADOS ĮVYKIAI

Kaip naudojamos lėšos?

Federacinė valdžia paskyrė bilijoną dolerių provincijų sveikatos priežiūrai reikalingoms įrangoms įsigyti. Daug kur liginėse sergantieji turi ilgai laukti, kol būna nustatyta liga, arba naudojant įrangas greičiau pasveikti. Tačiau gauti pinigai dažnai panaudojami kitiems pirkiniams. Kanados medicinos draugijos pakviestas ekonomistas tyrė, kaip provincijoms paskirtos lėšos panaudojamos ir rado, kad neaišku, kam buvo išleista 470 milijonų dolerių. Daug pinigų net nepasiekė ligoninių. New Brunswick už sveikatos priežiūrai skirtus pinigus pirkė žolę pjauti traktoriais, ledams daryti ir grindims atnaujinti įrangas. Newfoundland įsigijo maistui ir skalbiniams vežioti vežimėlius, kopijavimo įrangą. Albertoje, psichiatrinėje ligoninėje, nupirka medžio apdirbimo pjūklai, siuvimo mašinos, radijo ir fotografijos aparatai. Tik Britų Kolumbijoj už dalį pinigų įsigyta skalbimo mašinos, du šilto vandens tankai, 15 tomografijos ir 11 MRI įrangų. Provincijos už gautus pinigus nepateikė jokių apyskaitų. Gydytojai žada pa-

spausiti Otavą, kad tikrintų, ar gauti pinigai buvo tikrai išleisti medicininėms įrangoms pirkti.

Bus paremtos biotechnologijos imonės. Pramonės ministeris A. Rock Toronto vykstančios biotechnologijos konferencijos proga paskyrė 200 milijonų dolerių. Pinigai per 5 metus bus išdalinti biotechnologinius tyrimus darančioms imonėms. Konferencijoje dalyvaus iš 45 valstybių apie 1500 atstovų, kurie kalbės apie naujus vaistus, galimybę padidinti maisto gamybą kraštais, kur bado šmėklą vyrauja; apsvaistys neįvykdytus sumanymus. Kanadoje veikia apie 400 biotechnologijos imonių, tačiau mažoms imonėms sunku surasti tyrimams lėšų.

Gydytojų trūkumas gali turėti rimtų pasekmių visai sveikatos priežiūros sistemai. Trūkumas aiškinamas tuo, kad buvo sumažintas studentų priėmimas į medicinos mokyklas ir gydytojų išvykimas į JAV. Ypač sumažėjo šeimos gydytojų skaičius ir tuo pačiu padidėjo darbo (Nukelta į 6 psl.)

Didingoji Vilniaus arkikatedra-bazilika – ne tik miesto, bet ir visos Lietuvos širdis, primenantį šimtmetinę krašto praeitį. Nuotr. A. Vitkausko

"Vėtrose nepalūžęs"

Poeto BERNARDO BRAZDŽIONIO 95 metų amžiaus sukakties ir naujos knygos sutiktuvių išklmė

ALĖ RŪTA

Tai įvyko 2002 m. birželio 1 d., Los Angeles, Kalifornijoje. Kaliforniečiai lietuviai tą dieną pavadino poeto Bern. Brazdžionio švente. Nors tai vyko šeštadienio popietę Šv. Kazimiero parapijos salėje, bet tą dieną visi Poeto gerbėjai vadino ją ir mūsų šventę.

Tai buvo įspūdinga šventė, surengta Lietuvių bendruomenės su pagalba komiteto iš įvairių organizacijų atstovų.

Daugelis netikėjo, kad pats Poetas į pilnutinę salę smalsių žiūrovų galės įžengti: jo atvykimas priklausė nuo sveikatos, kuri, deja, labai trapi.

Visi jautėmės, kad tik lietuviškos kilmės dr. Antanas Nyrges pagalba ir ligonio stiprinimas per tuos 4 mėnesius (nuo Poeto gimtadienio vasario 2 d.) suteikė jėgų bei ryžto pakilti iš namų ir atvykti į lietuvių parapijos salę.

Poetas, dukraitės Dalytės prilaikomas ir žmonos Aldonos lydimas, oriai ir gana tvirtai įžengė į salę, visiems sustojus plojant.

Neminėsiu rengėjų ir daugelio pagalbininkų pavardžių, nes ten buvo tik vienas ir pagrindinis iškilmingo renginio asmuo – Poetas.

Bernardas Brazdžionis, 2002 m. vasario 2 d. sulaukęs 95 metų amžiaus. Tam Gimtadieniui pažymėti ir buvo dainuojama Br. Budriūno *Valio, valio, Ilgiausių metų*, o po programos – didžiulis tortas, kurio visi ragavo.

Antra ir labai svarbi šios šventės dingstis – naujos didelės knygos – albumo *Poetas Bernardas Brazdžionis grįžta į Lietuvą* sutiktuvis.

Vos tik išleistos knygos (Rašytojų s-gos leidykla Vilniuje) tik 45 egz. atvežė Poeto ir LB pakviestas poetas, Rašytojų s-gos Kauno skyriaus pirmininkas Petras Palionis. Jis trumpai – šiltai ir sklandžiai pakalbėjo apie Sukaktuvinį.

Šį renginį parėmė ir JAV LB kultūros taryba, kurios pirmininkė M. Remienė dalyvavo šioje išklmėje.

Poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS, prieš keletą metų Šv. Tėvo apdovanotas Grigaliaus D. ordinu

Buvo parodytas Bern. Brazdžionio gyvenimo ir kūrybos filmas, vykusiai pagamintas Lietuvoje. Taigi Bern. Brazdžionis nebe vien "mūsų Poetas", kaliforniečių ar ir visos išeivijos – jis tautos poetas, plačiai ir entuziastingai priimtas Lietuvoje.

Būdinga ypač tai, kad Poetas žengia į ateitį... i lietuvių jaunimą... Šio renginio programoje dalyvavo ir maži, beveik pipirai, gražia lietuviška tarsena deklamavę Vytės Nemunėlio *Meškiukų Rudnisiuką*.

Jauni muzikos atstovai iš Čikagos – Darius Polikaitis su pusbroliu Vidu Neverausku, pusbroliu Linu Polikaičiu (losangeliečių) žaviai padainavo Dariaus kūrinys, sukurtas pagal Poeto žodžius *Aš čia gyva* ir kitus.

Visus žavėjo Dalytė Lovett (Poeto ir Aldonos dukters Saulės duktė), kuri nuo 2002 m. pradžios yra įsteigusi San Marcos miestelyje šeštadieninę liutuanistinę mokyklą, pavadintą Poeto Bernardo Brazdžionio vardu. Ji yra jos vedėja.

Dukraitė Dalytė taisyklinga lietuvių kalba vadovavo programai (pakaitomis su G. Nelsiene).

Dalytė maždaug taip kalbėjo: Visi ateiname į šį pasaulį atlikti savo pareigų, palikti savo darbų, kūrybos, savo meilės... Negaliu apsaityti, kiek Tėtuko žodis reiškė man ir mano šeimai. Dalytės meilė Seneliui ir jos žodžiai salėje skambėjo nepareigijamas uždaryti IAE bloką yra aiškiai susietas su ES parama.

Dalytės pakviestas, išėjo kalbėti Poetas. Ne į sceną lipo, net ne prie garsiakalbio... Pradėjo tyliai, paskui ryškiai – brazdžioniškai. Salėje – visiška tyla...

Poetas ir deklamavo savus porą eilėraščių, ir kalbėjo... filosofiskai, pranašingai, žvelgdamas į ateitį... "Visa, ką turiu, nešiu su savim, bet išeidamas neišsinešiu – palieku jums..."

Ir su nauja knyga Poetas grįžta savo dvasia, savo kūryba, su visa našta į Lietuvą.

Visų nuostabai jis išbuvo per visą programą, vėliau – fotografavosi su visais, liko per vaizs (nors pats nieko nevalgė...), o grįžęs namo išmiegojo 22 valandas – iki sekmadienio popietės.

Poetas yra labai tvirtos valios, kupinas didelės vidinės jėgos.

Tuo tarpu jis tebėra savo šeimoje Los Angeles, dr. A. Nyrges priežiūroje. Telefonu kalbasi, nors silpnai balsu...

Jis yra ir bus Lietuvoje ir išeivijoje drauge su visais lietuviams.

Redakcijos prierašas. Poeto B. Brazdžionio šventės proga buvo išleistas specialus leidinys, kuriame išspausdinti sveikinimai Sukaktuvininkui: Lietuvos prezidento V. Adamkaus, premjero A. Brazausko, V.D. universiteto rektoriaus V. Kaminsko, Vilniaus mero A. Zuoko, Pasvalio mero A. J. Petronio, kultūros ministrės R. Dovydienės, garbės konsulo V. Čekausko, ambasadoriaus dr. V. A. Dambraus, vysk. P. Baltakio, OFM, Kauno mero E. Tamašausko, PLB pirm. V. Kamanto, kariuomenės vado gen. mjr. J. Kronkaičio ir t.t.

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Kinijos prezidentas

Birželio 17 d. Lietuvoje valstybinių vizitų lankėsi Kinijos prezidentas Jang Zemin. Jis palankiai vertino Lietuvos ir Kinijos santykius, sėkmingai plėtojama politiką, ekonominę, socialinę, kultūrinę ir teisinę bendradarbiavimą, praneša LGTIC. Kinijos vadovas taip pat aukštai vertina Lietuvą už laimėjimus, pasiektus po nepriklausomybės atkūrimo, gerus santykius su kaimynais ir sėkmingą grįžimą į Europą.

Svečias susitiko su seimo pirmininku Artūru Paulausku, su kuriuo aptarti parlamentinio bendradarbiavimo klausimai. Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi kalbėta apie dvišalius bei tarptautinius santykius, bendradarbiavimo perspektyvas. Užsienio reikalų ministrai ta proga pasirašė ekstradicijos (nuskaltelių perdavimo) sutartį.

Lietuva ėmėsi ypatingų apsaugos priemonių užtikrinti Kinijos vadovo vizito sklandumui. Oro uoste, prie prezidentūros ir prie seimo atsiradus piketuotojų – Tibeto rėmėjų bei keliolikos Kinijoje uždrausto judėjimo, "Falun Gong" judėjimo narių, policija ėmėsi "papildomų priemonių" – sulaukė kai kuriuos asmenis, vėliau juos paleido.

Patvirtino IAE uždarymą

Birželio 11 d. Liuksemburge Europos sąjungos kraštų ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai bei Europos komisijos komisarai Guenter Verheugen patvirtino principinį sutarimą, kad Lietuva 2009 m. uždarys Ignalinos atominės jėgainės antrąjį bloką, o ES šiam uždarymui teiks finansinę paramą. Kaip skelbia LGTIC, parama iš ES biudžeto Ignalinos atominės jėgainės uždarymui bus ilgalaikei ir papildoma prie struktūrinių fondų, t.y. numatoma atskira ES biudžeto eilutė. Lietuvos įsipareigojimas uždaryti IAE bloką yra aiškiai susietas su ES parama.

Lietuva derybose dėl narystės ES pradeda baigiamąjį tarpinį. Patvirtintas sutarimas dėl energetikos bei regioninės politikos skyrių reiškia, kad greta IAE dabar didžiausias dėmesys bus skiriamas kitiems klausimams, kaip žemės ūkis ir finansinės nuostatos.

Geras PB įvertinimas

Pasaulio bankas (PB) pagal 2000 m. sutartį su vyriausybe Lietuvos sveikatos projektui skyrė 21.2 mln. dolerių, kuriuos Lietuva turės grąžinti per 17 metų. Vertinimo komisijos žinovai sveikatos apsaugos ministeriui Konstantinui Dobrovolskiui birželio 14 d. pranešė, kad lėšos gerai panaudojamos Alytaus apskrityje (už jas remontuojami pirminės sveikatos priežiūros centrai). Gerai atsiliepta apie Vilniaus Geležinkelinių ligoninės darbą sprendžiant įsiskolinimų problemą.

Žinovai ragino greičiau patvirtinti Greitosios pagalbos pertvarkymo strategiją, sumažinti teritorinių ligonių kasų skaičių bei sukurti Informacinių technologijų plėtros strategiją.

Partijų populiarumas

Lietuvos žinios gegužės 9 d. paskelbė rezultatus apklausos, kurią atliko bendra Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų firma "Baltijos tyrimai". Š.m. balandžio 22-29 d.d. buvo apklausti 1003 Lietuvos gyventojai, 15-74 metų iš 100 Lietuvos vietovių. Apklaustųjų nuomonė rodo to amžiaus Lietuvos gyventojų nuomonę. Aukščiausioje vietoje buvo Lietuvos socialdemokratų partija, už kurią balsuotų 17.1% gyventojų. Už Lietuvos krikščionių demokratų partiją balsuotų 10.5%. Jei vyktų seimo rinkimai, Naujoji sąjunga (socialliberalai) gautų 8.1% balsų, Lietuvos liberalų sąjunga – 7.2%, Lietuvos centro sąjunga – 5.8%, Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) – 4.5%, Liberalų demokratų partija – 4.2%, Lietuvos valstiečių ir Naujosios demokratijos sąjunga – 1.8%, Nuosaukiųjų konservatorių sąjunga – 1.5%, Lietuvos laisvės sąjunga – 1%, visos kitos – mažiau kaip 1%. Visai nebalsuotų 14.4% apklaustųjų, o nežino arba neturėjo nuomonės – 20.9% apklaustųjų gyventojų.

Nori išsaugoti IAE

LGTIC praneša, kad Liberalų demokratų partija ir Nepriklausoma frakcija seime remia Valtiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos siūlymą šiuo metų gruodžio mėnesį kartu su prezidento rinkimais surengti referendumą dėl Ignalinos atominės elektrinės (IAE) uždarymo. Liberalai demokratams referendumo idėją vertina kaip Valtiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos paramą savo iniciatyvai išsaugoti IAE.

Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga (VN-DPS) žada referendume teirauti, ar gyventojai pritaris, kad IAE veikla būtų sustabdyta ne anksčiau kaip 2015 metais, esant ES esminei ir ilgalaikiai paramai. Liberalai demokratams teigia, kad jie laikosi nuoseklios pozicijos prieš branduolinių energetikos sunaikinimą Lietuvoje.

VNDP taip pat žada referendumu teikti klausimą, ar Lietuvos gyventojai pritaria, kad užsienio subjektams būtų leidžiama įsigyti nuosavybės žemės ūkio paskirties žemę po 7 metų pereinamojo laikotarpio nuo Lietuvos narystės Europos sąjungoje pradžios.

Nauja Kauno valdyba

LGTIC praneša, kad birželio 10 d. vykusiam neeiliniam Kauno miesto tarybos posėdyje patvirtinta naujos sudėties miesto valdyba. Kauno miesto (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Skaudi tikrovę

Lietuva yra prekybos moterimis šaltinis ir tranzito kraštas

"Vėtrose nepalūžęs"

Išeidamas neišsinešiu – palieku jums...

Aštuoneri metai partizaninėse kovose

Jis raudonąjį marą pasitiko savo gimtosiose apylinkėse

Valstybė prasideda šeimoje

Godus turto siekimas sunaikina moralę ir sąžinę

Negyjamosios žaidžios

Žuvusių kaulėlius surinkę į vieną karstą palaidojom

Rašytojas Jurgis Jankus, 1906-2002

Esame jo kūrybos bendradarbiai ir tuo būdu – dalyviai

"Antikomunistinis kongresas..."

Baisiausi komunistai nusikaltimai – psichinė ir moralinė agresija

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

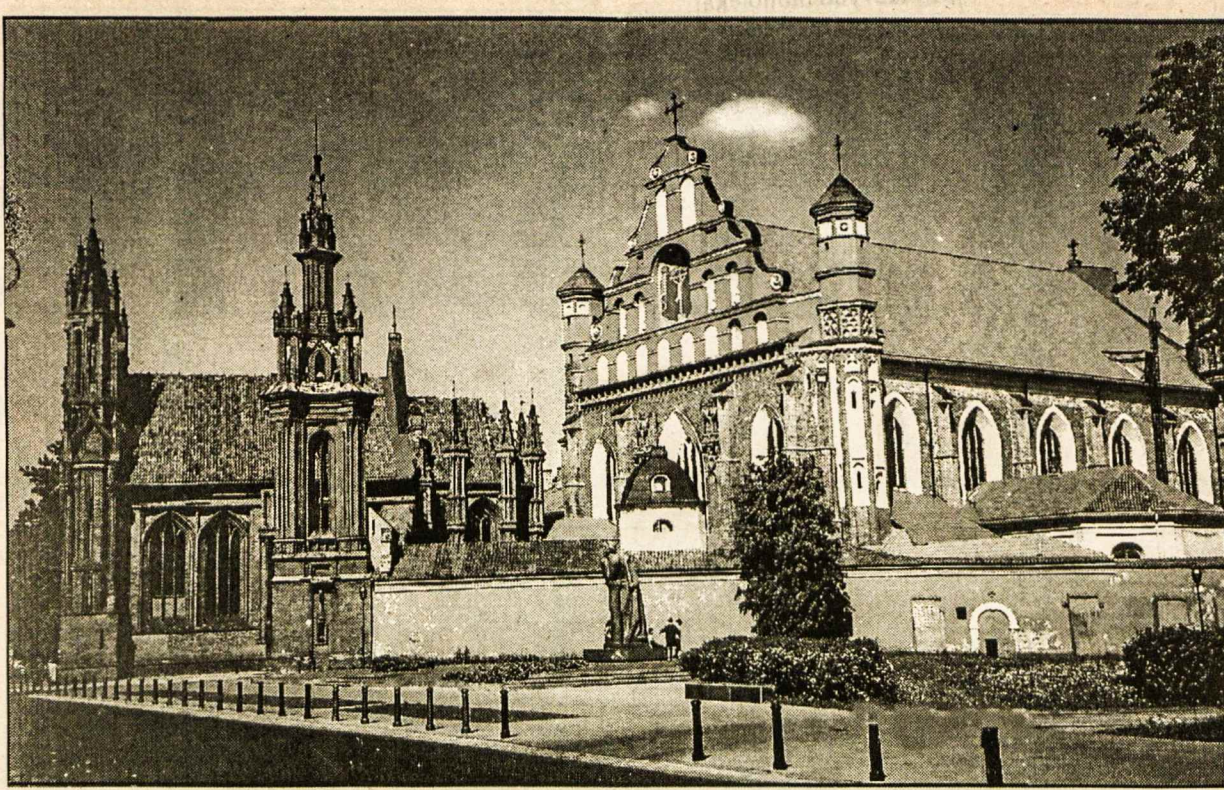
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com

PAP Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius, G. Gaizutienė. Metinė prenumerata – \$45, mėnė – \$55, garbės – \$65. Oro paštui užėjus – \$170, paprastu paštu – \$60. Amerikoje – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimui reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiami nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular \$45.00, patron \$55.00, sponsor \$65.00 per year. Airmail overseas – \$170, regular mail overseas – \$60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Istorinės šventovės Vilniuje – Šv. Onos ir Bernardinų

Nuotr. Č. Jonio

Aštuoneri metai partizaninėse kovose

Paskutinis Pietų Lietuvos partizanų srities vadas **SERGIJUS STANIŠKIS**

KAZYS BLAŽEVIČIUS

Antrą kartą okupuotose Lietuvos teritorijose bolševikų valdžia 1944 m. rugpjūčio 1 d. pradėjo 1908-1926 m. gimusių vyrų mobilizaciją. Tą dieną į Lietuvą atsidangino NKVD kariuomenės garsioji IV žmogžudžių divizija, vadovaujama gen. mjr. P. Vetrovo. Nuo liepos 15 d. Vilniuje jau šeiminkavo LSSR NKGB-istai.

Frontui ritantis per Lietuvą, daugybė mūsų tautiečių, ypač inteligentų, traukėsi į Vakarus. Savo likimo pasitikti Tėvynėje liko dėl įvairių priežasčių negalintys pasitraukti iš idealistai.

Tarp tokių idealistų buvo ir kpt. Sergijus Staniškis. Jis raudonajį marą pasitiko savo gimtosios apylinkėse prie Rytprūsių sienos.

Biografiniai bruožai

Sergijus Staniškis gimė 1899 m. rugsėjo 17 d. Marijampolės apskr., Padovinio vls., Geležinių km., gausioje (11 vaikų) darbdėčių ir pasiturinčių ūkininkų patirtinėje šeimoje.

Sergijus baigė rusišką pr. mokyklą Liudvinave, mokėsi Marijampolės gimnazijoje, 1920 m. įstojo į Kauno karo mokyklą, dalyvavo Klaipėdos išvadavime. Karo mokyklos baigimo proga 1923 m. spalio 15 d. buvo apdovanotas medaliu. Tarnavo kavalerijoje, dėstė Karo mokykloje.

Pirmosios bolševikinės ir hitlerinės okupacijos metais darbavosi savo ūkyje Kauno apskr., Šatijų km., netoli Lapių mst.

Raudonoji armija, 1944 m. birželio 23 d. Gudų pelkynuose pralaužusi frontą, liepos 13 d. užėmė Vilnių, liepos 31 d. – Marijampolę, rugpjūčio 17 d. – Vilkaviškį ir pasiekė rytinę Reicho sieną. Vokiečiams traukiantis, S. Staniškis pateko į jų nagus – teko kasti apkasus. Prie Vilkaviškio pavyko pabėgti. Patraukė į nuo jaunystės gerai pažįstamas apylinkes: Buktos mišką, Žuvinto palias, Amalviškių ežero klampynės. Šiose apylinkėse gyveno patikimi dori tautiečiai, čia slėpėsi jauni gimtosios žemės artojėliai, būsimieji

narsūs laisvės gynėjai – partizanai. Šiose apylinkėse S. Staniškis buvo vienas iš pirmųjų aukšto laipsnio kadrinis karininkas, apie kurį pradėjo burtis laisvės gynėjai. Manoma, kad Miškinio slapyvardžiu jis 1945 m. rugpjūčio 5-9 d. vadovavo garsiosiom Palių kautynėm. Tada trys NKVD pulkai, remiami aviacijos ir artilerijos, puolė 70-ties partizanų būrį. Ilgose ir nuožmiose kautynėse žuvo 17 partizanų, o 5 pateko į nelaisvę.

Partizanų viršūnė

1946 m. balandžio 9 d. "Tauro" ir A apygardų vadų saskrydyje, vykusiame Alytaus raj., Seirijų vls., Ricielių km., pirmą kartą partizanaudami susitiko seni pažįstami – plk. lt. J. Vitkus-Kazimieraitis, Apygardos vadas av. mjr. J. Drunga-Mykolas Jonas, "Tauro" apygardos vadas ir kpt. S. Staniškis-Antanaitis. Čia pastarasis susipažino su A. Ramanausku-Vanagu, apygardos Merkio rinktinės vadu. Nuo tos dienos prasidėjo tų garbingų vyrų glaudus bendradarbiavimas.

Tame saskrydyje, vykdant centralizavimo planą, sujungus A ir "Tauro" apygardas ir numačius prijungti Džukų rinktinę, vadovaujamą D. Jėčiaus-Ažuolio, – buvo sudarytas Pietų Lietuvos partizanų štabas, suformuota Pietų Lietuvos partizanų sritis, vėliau pavadinta Nemuno sritimi. Štabo vadu tapo Kazimieraitis, pavaduotoju – Mykolas Jonas, operatyvinio skyriaus viršininku – Antanaitis, Litas, Viltis, laikinai einąs inf. sk. virš. pareigas – A. Kulikauskas-Daktaras. PLP štabo tikslas buvo sudaryti Vyriausiąjį Lietuvos partizanų štabą. Įdomu tai, kad maždaug tuo pačiu laiku J. Markulis-Erelis su TA vadais, šiemis nežinant jo kėslų, taip pat stengėsi sudaryti KGB kontroliuojamą Vyriausiąjį ginkluotųjų pajėgų štabą!

PLP štabo posėdyje balandžio 23 d. buvo priimta Lietuvos partizanų deklaracija, skelbusi Lietuvos valstybės atstatymo principus.

1946 m. vasara PLP srities

laisvės kovotojams buvo labai skaudi: birželio 12 d. žuvo TA vadas Mykolas-Jonas; birželio 13 d. – Džukų rinktinės Vaidoto grupės vadas K. Degutis-Raginis; liepos 2 d. – PLP srities vadas Kazimieraitis ir kt. PLP vado pareigas perėmė S. Staniškis-Antanaitis. Lapkričio mėn. tas pareigas perėmė Dainavos apygardos vadas D. Jėčys-Ažuolis.

Kovose iki žūties

1947 m. rugsėjį S. Staniškis paskirtas Dainavos apyg. štabo virš., o gruodį – Džukų rinktinės vadu. 1949 m. gegužės 19 d. Dainavos apyg. vadų saskrydyje išrinktas į vyriausiąją vadovybę, tapo LLKS tarybos nariu. 1950 m. sausio 19 d. iš A. Ramanausko perėmė PLP srities vado pareigas, kurias ėjo iki žūties – 1953 m. vasario 3 d.

1950 m. lapkričio 14 d. srities vadavietėje ginkluotųjų pajėgų vadas A. Ramanauskas, TA vadas V. Vitkauskas-Karijotas, iš Vakarų grįžęs J. Lukša ir S. Staniškis aptarė susiklosčiusią padėtį – buvo aišku, kad paramos iš Vakarų nebus.

Kaimo žmonių tremties pakirto laisvės kovotojų atramos bazę, daugėjo išdavysčių, KGB statybiniai prasibraudavo į partizanų štabus, trūkinėjo ryšiai tarp apygardų ir sričių. Iki 1952 m. vasaros padėtis PLP srityje dar buvo valdoma, ryšiai, kad ir sunkiai, dar buvo palaikomi su Jūros srities vadovybe. 1952 m. sausio 29 d. LLKS tarybos prezidiumo pirm. J. Žemaitis-Vytautas savo antruoju pavaduotoju paskyrė S. Staniškį. Tačiau netrukus nutrūko ryšiai ne tik su LLKS vadovybe, bet ir srities viduje.

Heroiškų kovų tragiškoji baigtis neišvengiamai artėjo. Išdavikams nurodžius, 1953 m. vasario 3 d. MVD kariuomenė apsupo paskutiniojo PLP srities (Nemuno sr.) vado Sergijaus Staniškio-Antanaičio, Lito, Vilties, bunkerį Prienų šile, Naravų km. pusėje ir pareikalavo pasiduoti. S. Staniškis sunaikino viską, ką reikėjo sunaikinti, netgi batus supjaustė, ir nusišovė. Lavonas buvo nuvežtas į Kauno MGB.

1951 m. vasario 2 d. žuvo "Tauro" apygardos vadas V. Vitkauskas-Karijotas. Pas jį saugumiečiai rado nuotrauką, kurioje buvo nufotografuoti iš Vakarų grįžę J. Lukša-Skirmantas, B. Trumpys-Rytis ir senyvas žmogus. Prasidėjo intensyvi šių asmenų paieška. Pirmas 1951 m. gegužės 20 d. žuvo B. Trumpys, antras – 1951 m. rugsėjo 4 d. – J. Lukša.

Tragiška žūtimi baigė ir karininko Sergijaus Staniškio laisvės kova, trukusi aštuonerius metus.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus prima
pacientus ir vakarais

Valstybė prasideda šeimoje

ANTANINA GARMUTĖ

Tautos didybę ir moralę parodo jos vaikų elgesys su gyvūnais. Šią indiečių męstytoją R. Tagorės išmintį prisiminiau lankydamasi miškų prieglobstyje Zapyškyje, Pečiulių sodybėlėje. Buvo pats karštymetis. Sparčiai augo pasodintos bulvės. Kūdroje burbuliavo varlės. Aplink lakstė vaikai. "Tss!" – tyliai pašaukė dešimtmėtis Mantas ir parodė man kūdros pakriaušę. Iš jos išsirančią gal meto ilgumo stora gyva virvė geltonomis ausytėmis galvoje. "Pas mus žalčiai gyvena" – paaiškino berniukas ir pridūrė: "Mama sakė: tik nereikia jų gąsdinti, nes tada išbėgs ir nesugrįš". Berniukai nušiuvo, ir žaltys plaukiojo po kūdrą, išdidžiai iškėlęs savo gelsvą karūną, ieškodamas varlių. "O aš žinau pasaką apie Eglę, žalčių karalienę" – pasigyrė aštuonmetis Gediminas. Mažylis Mindaugėlis taip pat myli gyvūnėlius:

– Vieną tokį paglostyt norėjau, bet jis buvo pilnas adatų... – guodžiasi po susitikimo su čiuku.

Sužinojau, kad prie trobelės atšoliuoja kiškiai. Pušų jaunulyne užsuka nebaikščios stirnaitės. Spaudoje skaičiau, jog giriose baigia išnykti smulkūs žvėreliai – juos išgaudo badaujantys kaimiečiai. Todėl šių vaikų mamą Giedrę klausiu:

– O kai būnat alkanai, ar nepasikėsinat į žvėrelių gyvybes?

– Niekada! Mūsų vaikai net tos minties neturi – gvičtis į vargšų žvėrelių gyvybes. Ir kaimė – nesigirdi.

Užklausu, nes iš savo vaikystės vieną atvejį prisiminiau; mat šiandien tik ir girdime, kad "mūsų laikais" viskas buvo kitaip ir vaikai, kaip angelukai, ir saulę švietė skaisčiau.

... Baltais vieškeliais su tėvais vykstante į svečius pas gimnaničius ir netolimą, žalią kaimą. Pasitinka būrys linksmų padaužų. Aš dar tik pirmokėlė, žioplą pypylė. Tad mane "šefuoti" puola du čidesnieji: tarkim, pusbrolis ir sakykime, pusseserė. Pastaroji kažkaip keistai drąsi. Žiauri? Ji pasakoja:

– Mano brolis lengvai gyvą varlę nulupa. Paukščiukui – sparnelius. Na, o zuikiams, tai jis ant kiekvieno tako po kilpą iš plonos vielos paspėndžia. Rytė negyvas surenkam. Mama iškepa. Ot skanu! Kiek žinojau, jie ir prieš tokias "medžiokles" nebūdavo alkanai. Šočiai gyvena.

Diena buvo karšta. Jiedu nusivėdė mane maudyti per pievą tekančiame upelyje. Bet aš nemoku plaukti. Ir mamos greta nėra.

– Ateik čia! Ši vieta pati negiliausia! Šok, na, drąsiau!..

Šokau. Ir iškart panirau į tamsą. Tai buvo gili duobė. Kai iškilau į paviršių, išsikibau virš galvos pasvirusių smilgų, jos lūžinėjo, ir aš pamažu, rydama vandenį, skendau. Pro akis pražėgo trumpas gyvenimas: "Gai-

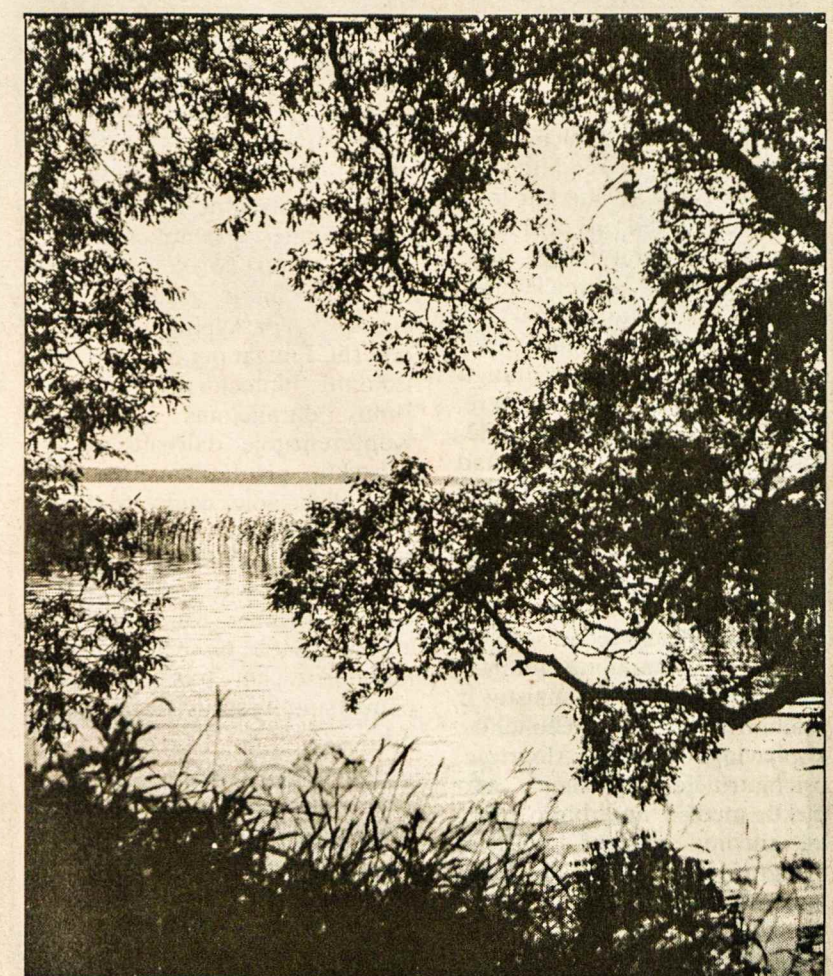
la, – pagalvojau, – mamos, namų, visko". O nuo kranto aidėjo žiaurios mergaitės juokas; "Cha! Cha!" Kvatomda ji šaukė savo brolių: "Žiūrėk, kaip gražiai skęsta: kaip varna laka vandenį!" "Ne kaip varna, o kaip šuniukas", – pataisė jos brolis. Bet jis, vis dėlto, ištraukė mane ant kranto. Niekam ir niekada nepasakojau, kas man nutiko. Net mamai. Apie tuos žiaurus vaikus. Vengiau gyvenime turėti su jais reikalų. (O jeigu kai turėjo, manau, neapsidžiaugė...)

Žmonės – ne medžiai – patys neužauga. Vaikai – savo tėvų veidrodys. Mokytojų – "tabula rasa" – švari lenta. Šeima yra maža valstybės ląstelė. Jeigu sveikos ląstelės, sveikas ir visas organizmas. Valstybė. Deja, de ja. Mūsųose to nėra. Esame katastrofiškai nykstanti tauta. Valstybė, norėdama užtikrinti tautos išlikimą, turėtų duoti šeimai visa, kas geriausia. Bet mūsų valstybė, tiksliau sakant, ją užvaldžiusieji visokeriopai skriaudžia šeimą. Dėl ekonominių priežasčių, kurių valstybė nesistengia pašalinti, nyksta pats šeimos statusas. Godus turto siekimas sunaikina moralę ir sąžinę. Štai, narkotikus į zoną nešė ir pagyvenęs pedagogas. Alytaus kalėjime liepsnojantis ŽIV (AIDS) židynys išsiplėtė iki 207 užkrėstų (visoje Lietuvoje apie 360), ir tai – dar ne riba. Ar neatsiras užkrėstų naujagimių? Užsikrėtusieji kalėjime jau ieško advokatų Strasburgo teismui dėl savo pažeistų teisių.

Neseniai Kauną sukrėtė žinia iš vienos mokyklos, kur mokytojai atkreipė dėmesį į tėvų nuolat sumuštą berniuką. Pirmiausia visus nustebinio tėvai – jie neleidė medikams apžiūrėti vaiko. O paskui – pats berniukas. Mažasis kankinys ramiai paaiškino, kad jį muša beveik kasdien. O kai taip dažnai muša, tai stuburas pripranta ir... nebeskauda!

Suaugusieji konstatuoja: vaikams neturi skaudėti. Jie neturi būti alkanai. Mušami. Skandinami. Prievartaujami. Neprižiūrėti. Į vaikus atsisigrę įvairūs fondai. Bene veiksmingiausi – užsienio tautiečių. (Anot pažįstamos vienuolės: jei ne jautrieji užsienio lietuviai, pusė Lietuvos vaikų jau būtų išmirę!). Kur dar televizijos praktiškoji laida "Bėdų turgus" (vedėja Edita Mildažytė). Organizacija "Gelbėkime vaikus" ("Save the children of Lithuania"), ir t.t. Bet ar jie pajėgūs sužiūrėti visų varganų vaikų gyvenimus – mažus ir skaudžius, tylius ir beviltiškus?

Situacija Tėvynėje yra tokia sudėtinga, kad už vaikus – tautos ateitį – atsakingi ne vien jų tėvai (dažnai ir patys nelengvo gyvenimo išmušami iš vėžių), bet ir brandžioji visuomenė. MES. Visi. Skęstančiųjų gelbėjimas, vis dėlto, ne vien pačių skęstančiųjų reikalas. Dieve, padėk mums! Ir mūsų TĖVYNEI LIETUVAI!

Žilvyčiai. Be jų Lietuvos ežerų pakrantės būtų nykškesnės...

Nuotr. D. Meliūno

RELIGINIAME GYVENIME

Ekumeninė konferencija

"Charta Oecumenica. Lietuvos Bažnyčios ir Europos integracija" įvyko Vytauto Didžiojo un-te š.m. gegužės 22 d. Dalyvavo katalikų, evangelikų liuteronų, evangelikų reformatų, baptistų, metodistų atstovai, viešnia iš Vokietijos R. Rohrandt, Europos ekumeninės tarybos vicepirmininkė. Po bendros maldos Lietuvos ekumeninės tarybos gen. sekretorius Julius Norvila perdavė arkivyskupo S. Tamkevičiaus sveikinimą. Tarybos pirmininkas vysk. J. Kalvanas apžvelgė nuo 1993 m. nueitą ekumeninio judėjimo kelią, išskėlė tos veiklos svarbą Lietuvai besirušiant stoti į Europos sąjungą. Viešnia R. Rohrandt priminė Chartos reikšmę. Ji – tai pagrindinis tekstas, kuriuo remiantis galima plėtoti dialogą tarp visų krikščioniškų bendrijų. Nutarta Chartos mintis pirmiausia aptarti ir diskutuoti savose tikinčiųjų bendruomenėse. Vėliau bus siūloma, kaip tai pritaikyti Lietuvoje.

Šeimų šventė Birštone įvyko š.m. gegužės 18-19 d. Ją surengė parapijos klebonas kun. J. Danilevičius, miesto savivaldybė, grupė "Caritas", pensininkų parapijos "Bočiai" ir kt. Vykio įvairios sporto varžybos bei kiti pramoginiai užsiėmimai. Šventinės iškilmės prasidėjo Šv. Antano Paduviečio šventovėje Mišiomis, kurias aukėjo klebonas, pamokslė pabrėžęs ypatingą šeimos vaidmenį kiekvieno žmogaus, tautos bei visuomenės gyvenime. Gausūs šventės dalyviai meldėsi už parapijos ir viso pasaulio šeimas. Kultūros rūmuose vykusiame šventės dalyvių susirinkime susilaukta daug sveikinimų. Paskaitą ten skaitė Vilniaus universiteto doc. dr. E. Laurinaitis. Concertavo šokėjai, ansamblis "Vijuta". Šventė baigta agape ir pasilinksminimu.

Antrasis religinės muzikos festivalis "Laudate Dominum" įvyko Juodkrantės šventovėje š.m. balandžio 28 d. Dalyviai ir svečiai pasveikino kun. J. Sasnauskas, OFM, kun. J. Mišias, pasakė pamokslą apie Dievo dovaną – ramybę. Šventėje dalyvavo šeši vaikų ir jaunimo chorai iš Latvijos, Kretingos ir Klaipėdos. Festivalio organizatorė – Juodkrantės R. Rėzos pagrindinės mokyklos etikos mokytoja D. Križinauskaitė.

Seminaras tėvams apie krikščioniškąsias vertybes buvo suorganizuotas P. Mašioti ir nevalstybinės krikščioniškos mokyklos

"Vaivorykštė" pastangomis š.m. gegužės 12 d. Šv. Juozapo Darbininko parapijos vikaras kun. S. Tamošaitis aptarė šeimos būklę, sudėtingas problemas. Apie krikščioniškosios tapatybės praradimą šių laikų visuomenėje kalbėjo Klaipėdos universiteto Katechetikos katedros vedėjas kun. dr. A. Ramonas. Anot jo, šeimos stiprinimu, gyvybės kultūros puoselėjimu galima pagelbėti atskiram žmogui ir visuomenei. "Vaivorykštės" direktorius A. Venskutinis kalbėjo apie vaikų ir tėvų ryšius, baptistų pastorius A. Latužis priminė, kad vaikai – Dievo dovana.

Katalikų Bendrijos sąjūdžių, veikiančių Lietuvoje ir Latvijoje, susitikimas įvyko š.m. gegužės 11 d. Vilniuje. Dalyvavo apie 350 įvairių grupių atstovų. Renginį applanke apaštališkasis nuncijus P. S. Zurbrigggen, Lietuvoje tuo metu viešėjęs arkivyskupas Jonas Bulaitis, kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupas S. Tamkevičius. Jungtiniam jaunimo chorui pagiedojus, susirinkimą pradėjo nuncijus perskaitydami Šv. Tėvo sveikinimą, perdavė ir Estijos katalikų sveikinimą. Fokoliarų sąjūdžio atstovas V. Jasiukevičius apžvelgė sąjūdžių vietą ir misiją Katalikų Bendrijoje. Buvo rodomos vaizdajuostės, pasidalinta patirtimi, apibūdinta įvairių grupių veikla. Europos skautų draugijos narės dalyvius išjudino žaidimu, "Tikėjimo ir sviesos" bendruomenės nariai parodė vaidinimą, vyko kiti užsiėmimai, susipažinimai. Per pietų pertrauką pabendrauta. Programos pabaigoje jungtinė jaunimo grupė parodė pantomimos vaidinimą "Nuo Kryžiaus kalno". Susitikimas baigtas koncertu Mišiomis. Pamokslė kardinolas A. J. Bačkis palinkėjo, kad "mūsų Bažnyčia taptų misionieriška ne tik Tėvynėje, bet ir pasaulyje".

Paminklinėje Prisikėlimo šventovėje Kauno miesto dienos proga š.m. gegužės 20 d. įvyko miesto bendruomenės susirinkimas. Dalyviai pasveikinę Lietuvos seimo pirmininką A. Paulauską pabrėžė, kad šventovė simbolizuoja tautos vienybę, tačiau savo kalboje ne užsiminė apie valstybinę paramą šventovės atstatymo darbams baigti, nors to buvo prašyta. Arkivyskupas S. Tamkevičius sakė, kad nesą teisinga statyti Valdovų rūmus, o laikinoje sostinėje leisti vegetuoti Lietuvos Prisikėlimo šventovę. Be to, valstybė turėtų padėti gydyti okupacijos padarytas žaizdas, o ne "už žaizdų darymą kažkam numatyti skirti valstybines pensijas". Už šį pareiškimą arkivyskupas susilaukė audringų plojimų. Ganytojas išreiškė viltį, kad šventovė, kaip vienijantis ir žmonių dvasią keliantis simbolis, netrukus tarnaus tikintiesiems. Susirinkimo dalyvių paruoštame ir vyriausybei bei seimui skirtame pareiškimе prašoma neatidėliotinos finansinės paramos. Prisimintina, kad Prisikėlimo šventovė buvo pradėta statyti 1934 metais, nebaigta pastata 1952 m. sovietų valdžia įsteigė Kauno radijo ir televizijos gamyklą. Per pastarąjį dešimtmetį šventovės atstatymo darbams geros valios žmonės suaukojo apie 4 milij. litų, tiek pat buvo skirta iš valstybės ir savivaldybės biudžetų. Darbams galutinai užbaigti dar reikia apie 8-10 milij. litų.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

taryboje susidariusi naujai valdanti daugumai, kurią sudaro penkių frakcijų atstovai, pakeista valdybos sudėtis. Valdybos nariais tapo liberalai Giedrius Buinevičius ir Zenonas Vainoras, Nepriklausomos frakcijos atstovai Vytautas Mikėnas ir Juozas Kameneckas, socialdemokratas Vytautas Juodagalvis, konservatoriai Ramūnas Garbaravičius ir Kazys Starkevičius, naujasis meras socialdemokratas Giedrius Donatas Ašmys ir abu vicemerai centristai Gediminas Budnikas ir Arvydas Gar-

baravičius. Ankstesnėje miesto valdyboje, kuriai vadovavo meras socialliberalas Erikas Tamašauskas, didžiąją daugumą narių sudarė Naujosios sąjungos, Lietuvos laisvės sąjungos bei Centro frakcijų nariai.

Krito premjero populiarumas

Gegužės pabaigoje atlikta visuomenės nuomonės apklausa parodė, kad palankios nuomonės apie prezidentą Valdą Adamkų yra 70% apklaustųjų. Antroje vietoje buvo Krikščionių demokratų vadas Kazys Bobelis. Trečioje vietoje ministrų pirmininką Algirdą Brazauską pakeitė Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkė Kazimiera Prunskienė. A. Brazauskas, nusmukęs 6%, liko ketvirtoje vietoje kartu su naujos Liberalų demokratų partijos vadu Rolandu Pakšu, abiem gavus po 46% palankiai vertinančių balsų. RSJ

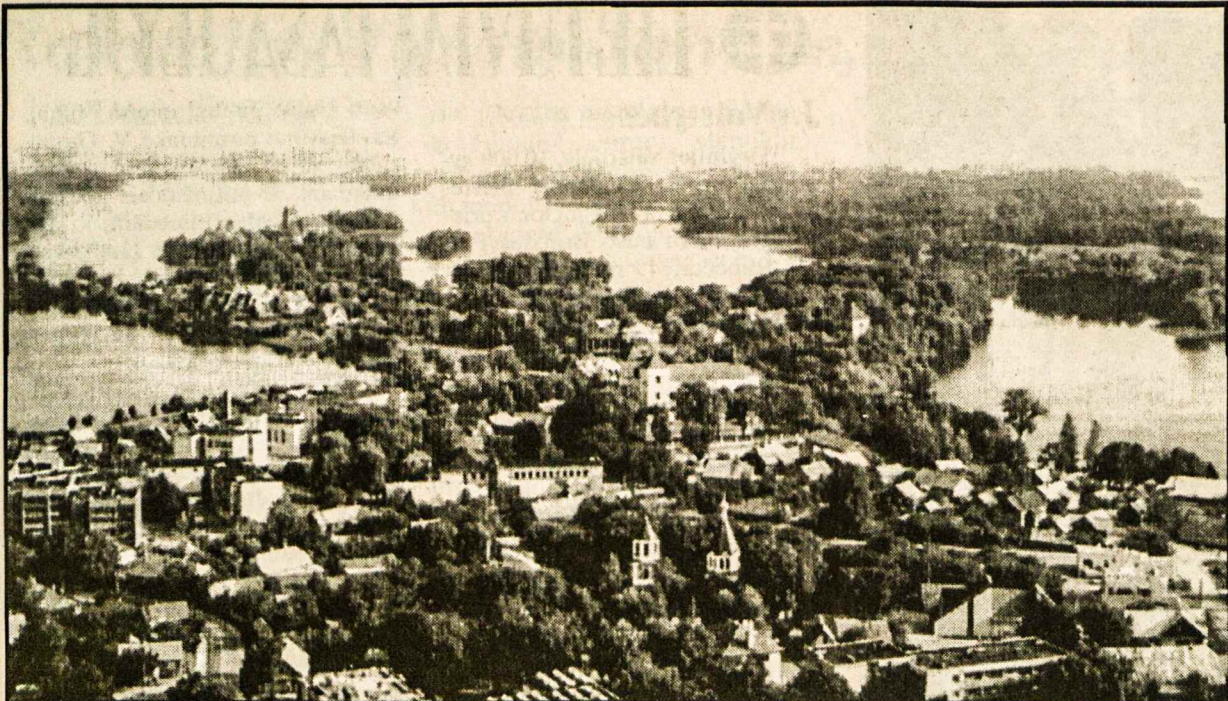
SPAUDINIMAS
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prielaimos kainos, aukšta kokybė.
Tel. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Taip dabar atrodo miestas Naujieji Trakai

Nuotr. "Lithuanian Heritage"

Negyjančios žaizdos **BRONĖ RUGINIENĖ**

Stribų siautėjimas sovietmečiu Kupiškio rajone

Noriu aprašyti stribų kankinimus ir žudynes nekaltų žmonių, kurie vyko Skapiškio, Šimonių, Subačiaus apylinkėse, Kupiškio rajone.

Apie Skapiškio stribų žiaurumus rašė *Laisvės žodis* 1989 m., *Niekšams tylint – broliams raudant*.

Pokario metais Skapiškio apylinkėse siautė ir tikrų plėšikų gaujos. Šlapeliai, Kilius, "Meška" iš Tvirų kaimo plėšė ir žudė kaimiečius miškininių partizanų vardu. Čia parašysiu gyvų liudininkų pasakojimus.

R. P. iš Užubalių kaimo

Pravažiavus Tvirų kaimą yra miškas, vadinamas Skapagirių. Pamiškėje gyveno Žiobų šeima. Tie namai vadinosi Akmeniškio vienkiemių. Žemės Žioba turėjo 20 ha ir 13 vaikų. Sūnus Kazys Žioba žuvo 1944 fronte. Albina, Stepona ir Jona sėkė metai, į armiją jie vengė eiti. Žuvus broliui, jie kiemo rūsyje įsirengė slėptuvę ir pamatė ateinant stribus ten sulįsdavo. Į mišką nėjo. Tą dieną pas juos buvo atėjęs jų pusbrolis Gintautas Balys nuo Pandėlio iš Miliūnų kaimo. Pastebėję ateinant stribus ir rusų enkavedistus, jie visi sulindę į tą slėptuvę. Matyt, buvo įskusta, kad stribai net neklusė atidarė rūsių duris, iš klijimo princė linų, prikišo į vidų ir uždegė. Motina Veronika Žiobienė puolė gesinti, bet stribai ją pagriebė už plaukų ir net su visa oda nurovė, neleido arčiau prieiti.

Pasakoją K. G.

Mes važiuojam iš Pandėlio ir šiaurės miško pajutome, kad visas laukas dvokia degančia mėsa. Žiūrime, gi Žiobos kieme dega rūšys, aplink pilna stribų ir enkavedistų. Tik vėliau sužinojome, kad tris Žiobos vaikus ir jų pusbrolių gyvus sudegino.

Pasakoją P. Žiobaitė-Stukienė

Kai pranešė žmonės, kad

Knygų rīškyla
"SAMOGITIA"
meniška įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

A+ STEPONUI ULBINUI mirus,

sūnui ALGIRDUI ir VANDAI ULBINAMS reiškiamame gilią užuojautą –

Vasagos choras "Bočiai"

A+ STEPONUI ULBINUI mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo sūnų ALGIRDĄ ir VANDĄ ULBINUS, visus gimines bei artimuosius –

T. Enskaitienė

O. Senkuvienė

D. L. Mačikūnai

M. A. Trumpickai

A. B. Zabulioniai

Vilnius - būsimas pasakų miestas

Pagal mero Z. Zuoko planą, paruoštą 3000 darbuotojų

J. P. KEDYS

Šiam planui paruošti buvo įdarbinta per 3000 įvairaus lygio statybinių ir kitokių darbininkų. Planas stebina daug kuo.

Jau pačioje įžangoje sakoma, jog Vilnius iki 2020 metų bus iškiliausias Vidurio ir Rytų Europos miestas! Ir dar daugiau – tame pranešime skelbiama: Vilnius taps tarptautiniu politikos, mokslo, verslo ir kultūros centru! Tai toks mero Artūro Zuoko įžanginis pareiškimas.

Ši nuostabą keliantį Vilniaus planą A. Zuokas pristatė Vilniaus rotušėje, į kurią buvo sukviesta: šeimo nariai, vyriausybės atstovai, miestų merai, politinių ir visuomeninių organizacijų vadovai, mokslininkai, architektai, verslininkai.

Šio pranešimo pagrindinė mintis buvo: "Vilniaus plėtra XXI amžiuje". Savo kalboje meras A. Zuokas savo temą įvardino: "Vizija ir prioritetai – naujas impulsas miesto plėtrai".

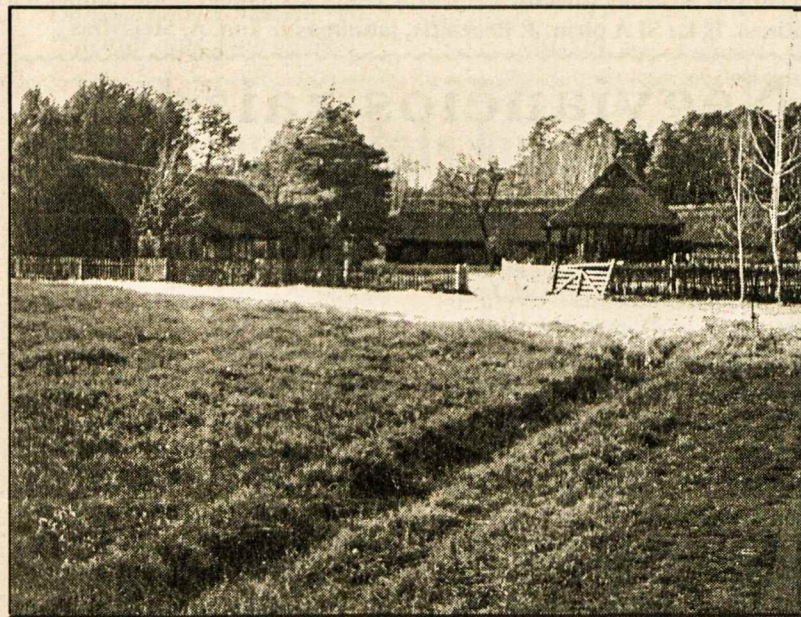
Meras pažymėjo jog Vilnius turi 600,000 gyventojų ir pridūrė, kad sostinės metropolinėje zonoje, 50 km spinduliu, gyvena 800,000 žmonių. Keldamas Vilniaus reikšmę, jis pridėjo: "Pagrindinė Lietuvos urbanistinė ašis formuojasi Vilniaus ir Kauno apskrityse, kurių centrus skiria tik 100 km. Jos sudaro 1.6

mln. gyventojų.

Be to, A. Zuokas pridėjo prie savo plano ir dalį Europos! Vidurio ir Rytų Europos plotuose, 300 km aplink Vilnių yra 18.8 mln. Lietuvos, Latvijos, Gudijos, Lenkijos ir Rusijos gyventojų. Vilniaus artimiausi kaimynai netoli: Minskas – 170 km, Ryga – 280 km, Karaliaučius – 350 km (A. Zuokas Karaliaučių vadina Kaliningradu!).

Vilnius esąs turtingas sena tautine architektūra, kraštovaizdžiu, parkais, kultūrinio gyvenimo. Tai esąs geras pagrindas šiems planams, siekiantiems didinti: 1. Vilniaus tarptautinį konkurencingumą. 2. Naujosios ekonomikos plėtrą. 3. Pažangios visuomenės kūrimą. 4. Susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros plėtimą.

Iš minėtų duomenų galima suprasti, kokiu muilo burbulu yra pagrįsta ši mero A. Zuoko Vilniaus išgarsinimo programa. Šis brangiai atsiėjęs planas, kurį paruošė 3000 darbuotojų, gali visai neišvystyti dienos šviesos. Ir dėl ko! Šių metų pabaigoje vyks visos Lietuvos savivaldybių rinkimai, kuriuos mero A. Zuoko dešiniųjų partija gali pralaimėti, nes ji išsilaiko tik lenkų ir rusų balsais. Šis mero A. Zuoko planas išgarsintas planas ir nepaprastai brangiai kainavęs gali išvykti kartu su rinkimų pralaimėjimu gruodžio pabaigoje.

Dzūkų kaimo sodyba Rumšiškės etnografiniame muziejuje

Pažintis su sanskritu

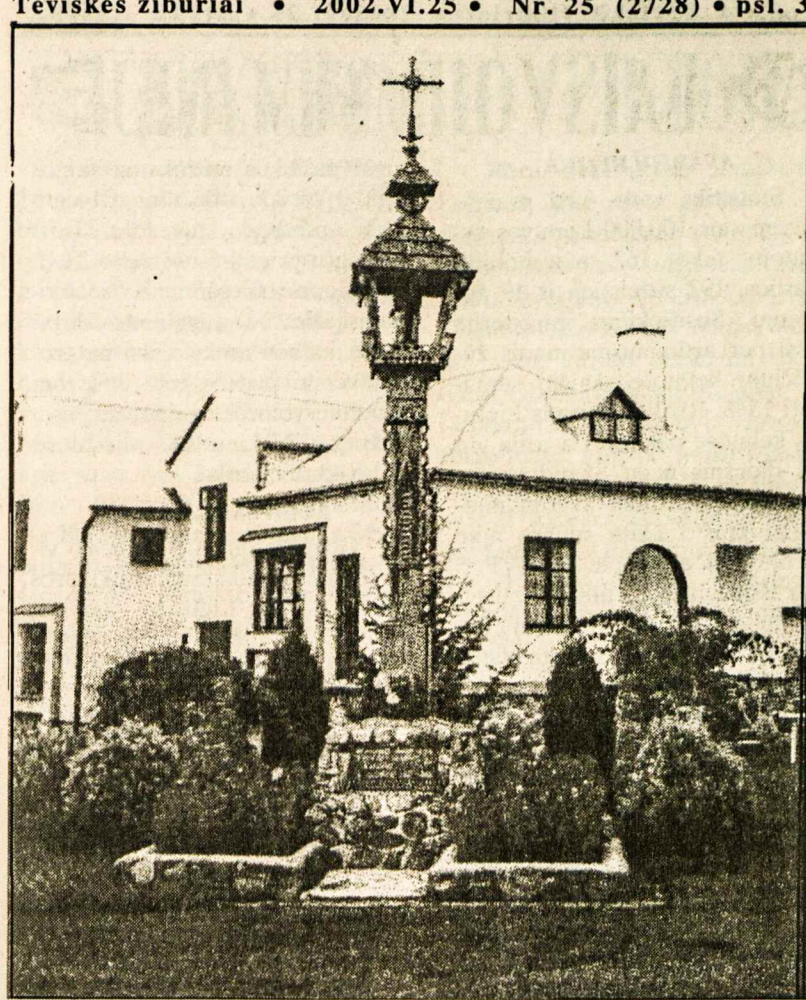
Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto auditorijoje įvyko unikali pasakaita Orientalistikos centro Rytų kultūros dienų suorganizuota. Apsilankiusieji galėjo pajusti pilną rytietišką dvasią jau įėjus į auditoriją, kurioje dvelkė degantys smilkalai ir skambėjo indietiška muzika. Per vieną pasakaitą buvo pateikta daug dvasinės esmės. Apsirengusios sariais įėjo Kristina ir Edita, o Ramūnas, ne tik supažindino visus su sanskritu šriftu, tarimu, rašyba, bet ir išmokė kiekvieną sanskritu kalbą užrašyti savo vardą. Buvome supažindinti su indiečių ir lietuvių kalbų panašumais, asmenuote, maloniai pasiklausėme Ramūno papasakotos istorijos apie dievybes Šiva ir Sati.

Gera Klaipėdos pažįstamos dėstytojos sanskritu žinovės Aletos Chomenčikienės studen-

tai sveikinosi ir dėkojo ta kalba, skaitė ir vertė sentencijas: "Koks jausmas, tu ir tampa-me", "Be žinios – kančia". Iš anksto išspausdinti tekstai įgalino visus su Editos paruoštu muzikiniu įrašu kartu giedoti populiariąją mantrą "Om mani pad-me hūm", kurią taip mėgsta Nepalo budistai. Nors mantras giedojimas yra sudėtingas, nes turi dar 6 negirdimus pavidalus, šioje aplinkoje ji buvo prisilietimo prie šventum objektas. Kiekvienam buvo padovanotas "Gajatri" mantras tekstas. Visi pagiedoję.

Sanskrito pateikimas visuomenei yra gera pažintinė pradžia. Bramano atliekama "Bhagavat-Gitos" mantra tai patvirtino. Klausytojai liko dėkingi už paskaitą dėstytojai A. Chomenčikienei ir studentams.

Justina Trilikauskienė

Šliaučių ir Ožkinių kaimo namas Punsko-Seinų srityje su paminkliniu kryžiumi
Nuotr. "Aušros"

Politikai ir institutai visuomenės akys

Požiūris į politikos veikėjus

Apklausa atliko bendra Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos bei viešosios nuomonės tyrimų bendrovė "Baltijos tyrimai". Ji vyko 2002 m. gegužės 23-29 d. Apklausta 1002 Lietuvos gyventojai, 15-74 metų, 100 Lietuvos vietoviu. Apklaustųjų sudėtis atitinka 15-74 metų Lietuvos gyventojų sudėtį pagal lytį, amžių, išsimokslinimą, tautybę, gyvenvietės tipą. Apklaustųjų nuomonė rodo 15-74 metų Lietuvos gyventojų nuomonę. Tyrimų rezultatų paklaida – iki 3%. Apklaustųjų požiūris išreikštas nuosimčiais.

V. Adamkus 70%, K. Bobelis 67%, K. Prunskienė 51%, R. Paksas 46%, A. Brazauskas 46%, E. Gentvilas 44%, A. Paulauskas 44%, V. Andriukaitis 33%, Č. Juršėnas 35%, N. Oželytė 34%, V. Uspaskichas 34%, A. Zuokas 30%, J. Veselka 28%, R. Pavilionis 26%, A. Kubilius 24%, S. Buškevičius 21%, G. Vagnorius 21%, G. Steponavičius 20%, R. Dagys 19%, V. Štuskas 19%, G. Kirkilas 18%, V. Landsbergis 12%.

Požiūris į visuomenės institutus

	Pasitiki	Nepasitiki	Neturi nuomonės
1. Lietuvos žiniasklaida	73	23	4
2. Bažnyčia	60	29	11
3. Lietuvos banku	59	33	8
4. Krašto apsauga	57	31	12
5. Prezidento tarnyba	54	33	13
6. Savivaldybėmis	39	51	10
7. "Sodra"	37	48	15
8. Policija	35	62	3
9. Komerciniai bankai	30	56	14
10. Lietuvos vyriausybė	29	65	6
11. Valstybės kontrole	28	45	27
12. Teismai	27	62	11
13. Mokesčių inspekcija	25	52	23
14. Profsąjungomis	23	34	43
15. Lietuvos seimu	20	75	5

Iš Lietuvos žinio dienraščio
J. P. Kedys

Dabartinės Lietuvos pašto ženklas

Nuotr. M. Pranevičiaus

A+ SOFIJAI PLIKUŠIENEI

Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užuojautą reiškiamame sūnui PAULIUI, seseriai ZITAI KAULIENEI, VIRGILIUI KAULIUI ir jo šeimai –

Elena Berneckienė, Andrea ir Mark

Kapų tylai amžiams priglaidus mylimą vyrą, tėvelį a.a. ALFONSA VELAVIČIŲ,

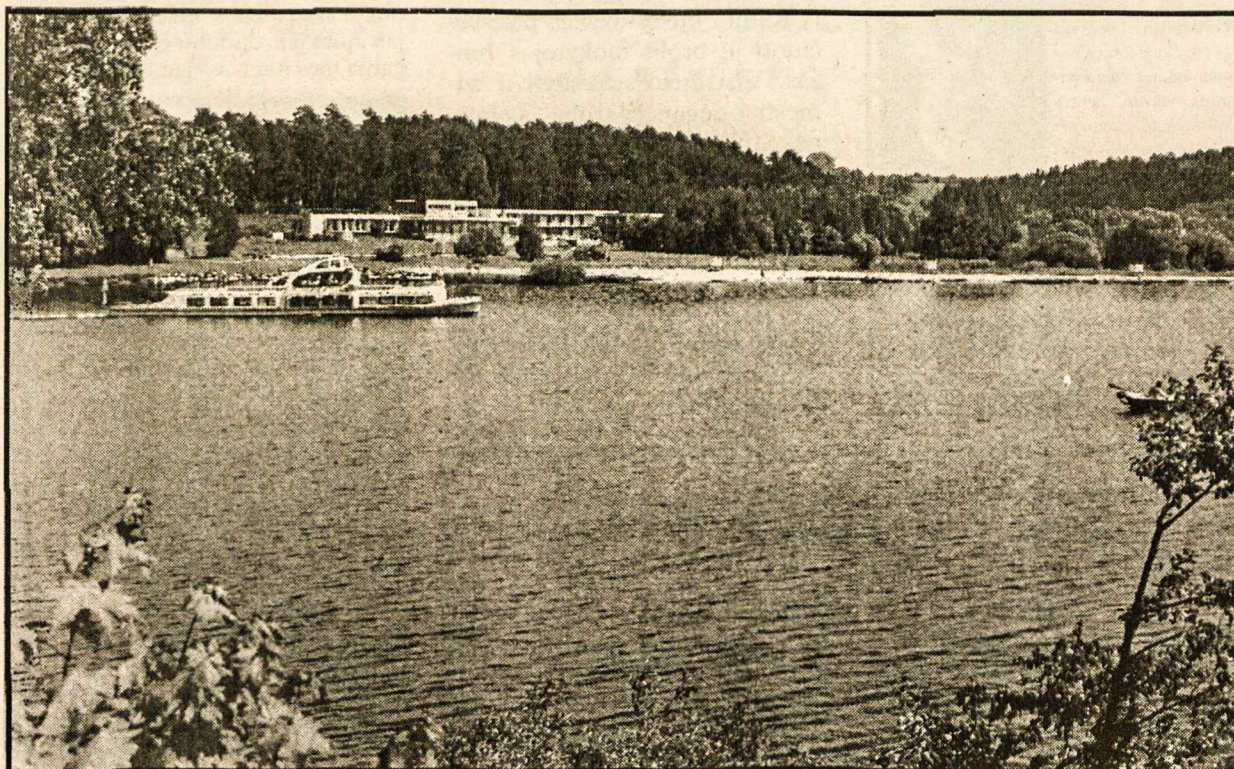
tariame tylų ir nuoširdų užuojautos žodį jo žmonai DANUTEI, sūnams DANGIRUČIUI ir LINUI su šeimomis –

Jonas Aukštaitis ir sūnūs

Ramutė Kasulaitienė

Margarita Vella

Angelė Gonta ir sūnus Algis

Lietuvos kurortas Birštonas ir jo miškingos apylinkės prie Nemuno upės ir sanatorijos

LAISVOJE TĖVYNĖJE

AVARIJŲ RIZIKA

Statistika rodo, kad praėjusiais metais 100,000 Lietuvos gyventojų teko 162 automobilių avarijos, 192 sužeistieji ir 19 žuvusiųjų. Susisiekimo ministerija tikisi per artimiausius metus žuvusiųjų keliuose skaičių sumažinti 15%. Rizikos laipsnis Lietuvos keliuose pakliūti į avariją yra 5-6 didesnis negu Skandinavijos valstybėse; metiniai avarių nuostoliai krašto ūkiui sudaro apie 1.3 bln. litų, arba apie 3% BVP, o kitų išsivysčiusių Europos valstybių nuostoliai dėl autoavarijų sudaro tik 1-2% BVP. Miestų transporto žybyba nėra pritaikyta dabartiniam skaičiui automobilių. Šiuo metu Lietuvoje tūkstančiui gyventojų tenka 290 automobilių. Taip pat nustatytas 60 km/val. greitis didina susidūrimo pavojų. LGTIC žiniomis, Susisiekimo ministerija parengė Valstybinę saugaus eismo automobilių keliais 2002-2004 metų programą, kurioje siūloma tobulinti įstatymus, mokyti eismo dalyvius, plėtoti visuomeninį transportą, tobulinti eismo kontrolę, gerinti eismo sąlygas keliuose ir pan. Įgyvendinus programą būtų pervažiuojama iki 60 kilometrų europinio tinklo kelių, išasfaltuota daugiau kaip 100 km valstybinės reikšmės kelių, jungiančių kaimus su rajonų centrais, gerinamas kelių apšvietimas.

PROGRAMA NEIGALIESIEMS

Lietuvos vyriausybė gegužės 29 d. patvirtino Valstybinę žmonių su negalia socialinės integracijos programą. LGTIC žiniomis, jos įgyvendinimą koordinuos Invalidų reikalų taryba. Šia programa siekiama spręsti žmonių su negalia švietimo, sveikatos priežiūros problemas, plėtoti socialines paslaugas, didinti aplinkos ir būsto pritaikymo galimybes, užimtumą. Dokumentas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų siūlymais ir turėtų užtikrinti racionalių žmonių su negalia socialinei integracijai skirtų valstybės lėšų panaudojimą. Numatoma sukurti vieningą teisinį pagrindą. Šiuo metu įvairių žmonių su negalia gyvenimo sritis tvarko daugiau kaip 70 teisės aktų. Atlikti tyrimai rodo, kad nuo 1990 iki 2001 metų Lietuvoje žmonių su negalia padaugėjo daugiau kaip 1.5 karto, o užimtumas sumažėjo nuo 40% 2000 metais iki 17%. Neigalijai sudaro apie 6% visų gyventojų.

PRIIMTA PATAISA

Daugiau kaip 11 mėnesių trukusio Konstitucijos 119-jo straipsnio pataisos priėmimo procesas. Kaip skelbia LGTIC, Lietuvos seimas birželio 20 d. antrą kartą balsavo už pataisą ir prailgino savivaldybių tarybų kadencijas nuo trejų iki ketverių metų bei suteikė teisę dalyvauti vietos valdžios rinkimuose užsieniečiams. Teisę dalyvauti savivaldos rinkimuose užsienio piliečiai įgaus tik antruoju nuo kadencijos prailginimo savivaldybių tarybų rinkimuose, maždaug nuo 2006 m.

BAIGIASI KORPUSO VEIKLA

Kaip skelbia LGTIC, Taikos korpuso savanoriai baigia dešimties metų veiklą Lietuvoje. JAV Kongreso finansuojama nepriklausoma, nepolitinė, nereliginė organizacija, kuri padeda įvairių valstybių besivystančioms visuomenėms ugdyti demokratiją. Lie-

tuvai pasiekus atitinkamą raidos lygį, jų veikla oficialiai užbaigta JAV ambasadoriaus John Tefft surengtu priėmimu birželio 21 d. buvusiems ir esantiems savanoriams. Jie be atlyginimo dirbo anglų kalbos mokytojais, patarėjais verslo plėtros centruose bei nevyriausybinėse organizacijose. Siemet 33 Lietuvos miestuose dirbo 43 savanoriai.

AUGA ŠAS RĖMĖJAI

Gegužės-birželio mėnesio visuomenės nuomonės apklausos parodė, kad Lietuvos narystei Šiaurės Atlanto sąjungoje (ŠAS) pritaria ir neprieštarauja 68.1% gyventojų. Metų pradžioje narystę palaikė 64.6% apklaustų žmonių. Yra 27.2% manančių, kad narystė ŠAS nereikalinga. Lietuvos įsijungimu visai nesidomi 4.7% gyventojų. Apklausa atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmorus", rašo LGTIC.

EKOLOGINIS ŠVIETIMAS

Vilniaus miesto valdyba pritarė sostinės 2002-2005 m. ekologinio švietimo programai, kurią sudarė pernai sudaryta darbo grupė. Programos tikslai – didinti savivaldos institucijų, darbuotojų, visų gyventojų kompetenciją aplinkos apsaugos srityje, skatinti aktyvesnį visuomenės dalyvavimą sprendžiant svarbius miesto gyvenimo uždavinius. Kaip rašo LGTIC, gyventojai turės galimybę daugiau sužinoti apie atsakomybę ir pareigą racionaliai naudoti gamtos išteklius, saugoti ir tausoti aplinką. Programai įgyvendinti kasmet iki 2005 m. reikėtų maždaug po 100,000 litų. Daugiausia lėšų numatoma skirti ekologinėms mokykloms, darželiams, vasaros stovykloms, ekologinėms dienoms bei kitiems projektams remti. Numatyta taip pat sukurti duomenų bazę, nuolat informuoti gyventojus aplinkosaugos klausimais, rengti paskaitas, šventes, talkas.

KANDIDATAI Į PREZIDENTUS

Birželio 15 d. Liberalų demokratų kongreso atstovai oficialiai patvirtino partijos vadą Rolandą Pakšą kandidatui šių metų gruodžio 22 d. įvyksiančiuose prezidento rinkimuose. Pirmą kartą Lietuvos politinių partijų istorijoje kandidatūrą į prezidentus patvirtino ne vien tik į seimą rinkti atstovai, o visų 55 Liberalų demokratų partijos skyrių nariai. Tuo tarpu jokia politinė partija dar oficialiai neremia Australijoje gimusio 44 metų teisininko Juozo Petraičio, kuris gyvena Lietuvoje nuo 1989 m., sukūrė šeimą, dirbo patarėju Aukščiausiojoje taryboje, Ekonomikos, Prekybos ir pramonės ministerijose bei Lietuvos banke. Kaip rašo LGTIC, jis save laiko vienu turtingiausių Lietuvos žmonių, ketino skirti rinkimų vajui tiek lėšų, kiek reikės. Kiti kandidatai rinkiminiame sąraše yra Kirkščionių demokratų partijos vadas Kazys Bobelis, Centro sąjungos vadovas Kęstutis Glaveckas, Konservatorių partijos viceministras Andrius Kubilius, Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos pirmininkė Kazimiera Prunskienė, Liberalų sąjungos vadovas Eugenijus Gentvilas bei liberalas Algimantas Matulevičius. RSJ

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILIOS IRANKIAI

LIGONIUS PRIMAME:

352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

Lietuvių kalbos pamoka Argentinios sostinėje Buenos Aires. Pamokas dėsto šeštadieniais A. Vezbickas

Nuotr. A. Stalioraičio

Argentinios sostinės Buenos Aires SLA jaunimas padėjo gėlių vainiką parapijos sode, pagerbdamas mirusius motinas. Iš k.: SLA pirm. J. Brazaitis, jaunimas ir kun. A. Steigvilas

Nuotr. A. Stalioraičio

Negyjančios žaizdos

(Atkelta 3-čio psl.)

Pasakoją Rasiulis Petras

Netoli Skapiškio Užubalių km. sribai žiauriai išniekino ir nužudė Vasiliauskus – vyrą ir žmoną ir jų 8 metų vaikelį. Vasiliauskams buvo išlikę kankinimo žymės. O vaiką supjaustė gyvą ir gabalus ir sumėtė ant krosnies. Šitie žmonės gyveno skurdžiai ir neturtingai mažoje kaip pirtis griūtėje.

Pasakoją Stuoka

Biskui šeima gyveno Vilniaus kaime. Nužudyti trys žmonės: motina Biskienė, dukterė Biskytė 15 metų ir sūnus Leonas 1920 m. gimimo. Prieš nužudant kankinti, nukapati su kirviu pirštai. Matyt, kankinti, kad pasakytų kur Antano Stuokos turtas. Grįžtančius žudikus susitiko Biskys Povilas, namų šeimininkas. Jis tą dieną buvo malūne ir pažino sutiktuosius. Tai buvo sribai – Perkūnas, Janulionis, Rimavičius Mečišlovas ir Baranauskas. Grindys buvo nedažytos, įsigėręs kraujas taip ir liko per daugelį metų. Po to Biskys vedė antrą kartą, gyveno dar ilgai, dabar jau miręs.

Pasakoją Veronika Burbaitė

Skapiškyje "Kalvorninkuose" gyveno mano sesuo invalidė Emilija Burbaitė, gim. 1915 m. 1944 m. lapkričio mėn. ir vidų veržėsi sribai: – Eidukas, Janilionis ir trečias man nežinomas.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patars.

Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

Jie daužė duris, bet sesuo jų neįsileido. Tada šitie sribai jėga išlaužė duris, seserį kambary nušovė.

Pasakoją B. M.

Į Skapiškio ambulatoriją sribai atvežė sužeistą Kazlauską. Jo sesuo dirbo pas gyd. Salagubaitę med. sesele. Sribai, matyt, pagalvojo, kad išgijęs jis papasakos seseriai apie visus jo kankinimus. Prie ambulatorijos lango atėjo sribas Eidukas, persisvėrė per langą ir iš pistoleto pribaižė viduje gulintį Kazlauską. Stribo Urbono žmona tais vyro sribavimo laikais jam sakdavo: "Aik pas žmonas vėl niabara nei skilundžių nei dašrų" (kupiškėniška tarmė). Jų tarpe nužudyti – Motuza Jonas iš Tvirų kaimo, 20 m. amžiaus, Tijušas Petras, 60 m. amžiaus, Kirkustas Jonas, 70 metų iš Aičionių kaimo, Kaladė Petras, 18 m., iš Aičionių kaimo, Kytra Jonas, 60 m. iš Tvirų kaimo.

Štai Skapiškio sribai žudikai: du broliai Rimavičiai, Eidukas, Janilionis, Aliušis Kazys, Vireliūnas, Barzdžiukas Pranas, Urbanas, Šiaučūnas, Čirbickas (kilęs iš Laičių kaimo, gyvena kažkur Rusijoje). Stribų vadeiva Perkūnas ir Eidukas suėmė Didžiulį Joną 1922 m. gimimo, vėžė į Skapiškį, kankino ir pakely nužudė įmetė į buvusios Liko sodybviets šulinį.

Breskų kaime 1946 vasarą buvo išžudyta Mačenskų šeima: Mykolas, Stasys, Juozas ir Teklė. Visi nevedė, apyseniai 60 – 70 m. amžiaus. Prieš tą nelaimę iš Kauno buvo atvykęs pasivečiuoti jų brolis mokytojas Juozas. Visi buvo sušaudyti ir sumesti į degančią trobą. Kaimynas Stukas tuos lavonus ištraukė iš degėsių. Kaip tik tuo metu kaimynai matė Breskuose stribų vadeivą Perkūną, stribus Eiduką, Janulionį ir dar kelis.

Šią medžiagą rinko ir paruošė Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis Panevėžio istorinės atminties grupė.

Hamilton, Ont.

AUKOS "PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS": a.a. Vytauto Narušio atminimui B. Sadauskienė aukojo \$20; a.a. Arano Stosiaus atminimui, užjausdamas tėvus ir sūnų su šeima, J. Astas aukojo \$10; a.a. Stepono Ulbino prisiminimui, užjausdami dukras Rita, Rasą, užaugę Algį, jų šeimas bei visus gimines, aukojo: \$20 – E. Lukavičienė; \$10 – F. M. Gudinskai. Nuosirdžiai dėkojame visiems aukojusiems.

PLV komitetas

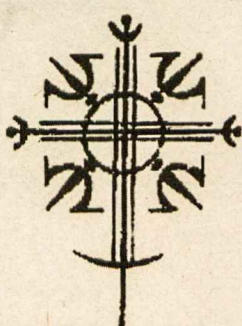
Los Angeles, CA

ZINA MARKEVIČIŪTĖ ir **MARIUS MARKEVIČIUS**, Vitos Milaknytės) ir Albino (buvusio kanadiečio lietuvio) Markevičius vaikais, šių metų (2002) birželio mėn. baigė studijas magistro laipsniais. Abu bakalaurus buvo gavę iš Kalifornijos un-to Berkeley, o dabar Zina birželio 9 d. gavo magistro iš biznio sritys "University of Chicago". Marius birželio 14 d. atšventė savo magistrą iš filmų gamybos sritys Kalifornijos un-te Los Angeles (UCLA). Abu sąmoningi lietuviai, baigę lietuvišką mokyklą; Zina labai gabi ir kaip žurnaliste – lietuvių ir anglų kalbomis. Marius linkęs laisvu laiku į sportą, domisi ir skaitomyba (literatūra, filmais). A.R.

St. Catharines, Ont.

Pianistė EDITA MORKŪNIENĖ iš Toronto su šeima persikėlė gyventi į St. Catharines, ON. Tuo šį tekinėlį papildė keturiais gyventojais. Tokie papildymai gana reti, o praradimų daugiau. Sausio mėnesį į amžinybę iškeliavo Kostas Stankus, birželio 7 d., Antanas Kuraitis.

Niagara Falls vietovė – mūsų kaimynė, atstumas mažesnis negu važiuotum skersai Torontą. Čia lietuvių sekmadieniais susitinka. Ir šią vietovę "juodasis angelas" aplanko – birželio 6 d. pasišaukė p. Janušonienę. Praeitais metais bandžio mėn. Niagara Falls sveikonom Ulbiną su 100-tuoju gimtadieniu, o šiais metais birželio 9-10 d.d. į ją ejom jam atiduoti paskutinę pagarbą, nes iškeliavo į amžinybę. I.S.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Virginijos valstijoje, 10,000 gyventojų turinčio Culpepper mieste, galinčio tapti Vašingtono priemiestiu, meru buvo išrinktas Pranas Rimeikis, 49 m. amžiaus, vietinietis lietuvis šioje vietovėje. Jis JAV-bių specialiųjų pajėgų, vadinamų "žaliomis beretėmis", karys po įtemptos kovos laimėjo rinkimus prieš buvusį ilgametį merą. Apie tai rašoma *Drauge, Lietuvos rytu*. Jam nė į galvą neatėjusi mintis, kad reikėtų keisti ar sutrumpinti lietuvišką pavardę. Žurnalistams sakė, kad buvo pasirėngęs sėkmei ir nesėkmei. Savo galimybių nepervertinęs. Bet jam padėjusios ankstesnių rinkimų nesėkmės. Esą juk ir Churchill visada sakęs, kad niekada nereikia pasiduoti. Toks ir jis esąs žmogus.

Pranas Rimeikis gimė 1952 m. pabėgėlių lietuvių šeimoje Vokietijoje. Vėliau su tėvais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Čikagoje. Būdamas 17 metų buvo pašauktas į JAV kariuomenę. Šią tarnybą baigė, kai pasibaigė Vietnamo karas. Grįžo į Čikagą ir pradėjo studijuoti inžineriją Ilinojaus universitete. Svajoją išgyti ir magistro laipsnį, bet dar vis jį traukė kariškas gyvenimas. Metė studijas ir pasiprašė būti priimamas į specialiąsias JAV pajėgas, "žaliąsias beretes". Jam teko šių pajėgų veiksmuose dalyvauti įvairiose pasaulio dalyse: Vidurio Amerikoje, Afrikoje, Rytų ir Vidurio Europoje. Jam visada patikusi kariuomenės tvarka. Įgytus vadovo igūdžius kariuomenėje bandysias pritaikyti ir naujose pareigose. Esą nerealu tikėti, kad visi sutartų visais klausimais. Bet diena baigiantis reikiąsį užmiršti savo interesus ir priimti galutinį sprendimą.

Brazilija

Lietuviai Vila Zelinoje Velykas šventė lietuvišku papročiu. Prisikėlimo apeigos pradėtos su procesija 6 val. ryto. Anksčiau tokia procesija eidavo Vila Zelinos gatvėmis, o dabar pasitenkinama ežimu aplink aikštę. Kryžių nešė Šv. Juozapo vyrų brolijos atstovai A. Rudys. Moterų maldos apaštalavimo vėliavą nešė M. Idienė. Skautai nešė Lietuvos, Brazilijos ir savo vėliavas. Po jų ejo tautiniai drabužiais pasipuošę "Nemuno" ir "Rambynio" ansamblių nariai, nešdami Prisikėlimo Kristaus statulą. Po baldakimu buvo nešama monstrancija su Švenčiausiuoju. Paskui jį ejo choras ir šventės dalyviai. Prisikėlimo Mišias atnašavo kun. P. Rukšys. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas A. Tatarūno. Po pamaldų parapijos salėje vyko kavutė, paruošta A. Tatarūnienės. Jaunimas atnešė margučių, vyko jų daužavimas ir žaidimai. (*Mūsų Lietuva*, 2002 m., 9 nr.)

Britanija

Didž. Britanijos lietuvių sąjungos ir Lietuvių Namų bendrovės gegužės 4-5 d.d. įvyksiamame metiniame susirinkime Lietuvių sodyboje išrinkta šių organizacijų vadovybė. DBL sąjungos valdybą sudaro: A. Blinstrubas, G. Cornish, V. Gasperienė, V. O'Brien, J. Podvoiskis, I. Švalnienė ir J. Ziilinskis. Į Lietuvių Namų bendrovę direktoriais išrinkti: G. Cornish, V. O'Brien, J. Podvoiskis, P. Podvoiskis ir I. Švalnienė. Revizijos komisiją sudaro: V. Gedmintas, D. Furmonavičius ir S. Štarka. Tame susirinkime atsisveikinta su Jaru Alkiu, plačiai veikusiu Britanijos lietuvių bendruomenėje ir išvykstančiu gy-

venti į savo gimtąjį miestą Vilnių. Suvažiavimo pirmininkė V. Gasperienė tarė atsisveikinimo žodį, įteikdama ir atitinkamus žodžius įvardintą skydą, primenantį jo ilgą metų veiklą Britanijoje. J. Alkio atsisveikinimo žodis buvo jaudinantis. Tokią nuotaiką išgyveno ir suvažiavimo dalyviai, nes daugelį metų buvo darbuotasi kartu.

Jaras Alkis gimė 1929 m. Vilniuje, tada okupuotoje Lietuvos sostinėje. Pradėjo mokytis Vilniuje, o vidurinį mokslą baigė pasitraukęs į Vokietiją. Jis 1947 m. Atvyko į Angliją ūkio darbams. Vėliau apsigyveno Londone ir įsitraukė į lietuvišką veiklą. Veikė skautų sąjungoje, pakilęs iki Europos rajono vado, apdovanotas keliais medaliais ir Geležinio vilko ordinu. Dainavo choruose, šoko tautinius šokius, vaidino. Įstojo į Didž. Britanijos lietuvių sąjungą ir 1970 m. buvo išrinktas jos pirmininku, išbuvusiu tose pareigose ilgus metus. Taipgi vadovavo ir Lietuvių Namų bendrovei. Per 25-rius metus priklausė Baltiečių tarybai ir yra buvęs jos pirmininku. Dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės seimuose. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, įsteigė Pagalbos Lietuvai fondą. (*Europos lietuvis*, 2002 m. 7 nr.)

Gudija

Po daugelio dešimtmečių balandžio 24 d. Gervėčių parapiją aplankė Gardino vyskupas Aleksandras Kaškevičius, kaip rašoma Gudijos lietuvių laikraštyje *Lietuvių gados*, 2002 m. 5 nr. Prie šventovės vartų vyskupą ir jį lydintį kunigus pasitiko Gervėčių klebonas kun. L. Nestiukas, "Gervėčių" klubo pirm. A. Augulis ir Gervėčių kolonikų pirmininkas. Šventovė buvo pripildyta tikinčiųjų. Vyskupas koncelebravo Mišias su kitais kunigais, pasakė pamokslą. Po pamaldų vyskupą sveikino lietuvių, gudų ir lenkų atstovai. Vyskupas sveikino tikinčiuosius, suteikdamas visiems ir palaiminimą. Šventoriuje vyskupas pabendravo su žmonėmis ir padalino paveikslėlių "Jėzau, pasitikiu tavimi". Visi tikintieji išgyveno širdyje džiaugsmą ir šilumą.

Prie Rimdžiūnų mokyklos choras pasitiko vyskupą giesme *Marija, Marija*. Mokiniai rankose laikė gėlių, mergaitės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, senu papročiu ant lininio išausto rankšluosčio įteikė vyskupui didelį pyragą. Mokyklos direktorius St. Papartis, mokytojai ir mokiniai kvietė vyskupą į mokyklos vidų. Čia jam ir jo palydovams papasakojo mokyklos istoriją. Mokyklos salėje vyko programa. Pirmiausia vyresniosios moterys padainavo dainą apie legendinius Lietuvos lakūnus Darius ir Girėną. Po to mokiniai atliko muzikinę programą. Vėliau visi susėdė prie gražiai papuošto vaišių stalo. Vyskupas laimino maisto gėrybes ir visus dalyvius, išreikšdamas ir padėką. Po vaišių dalyviai nusifotografavo su vyskupu mokyklos muziejuje. Vyskupas dar aplankė Zavalskų, Girių, Pelegrindos ir Ažalaukės kaimus. Pamoksluose, sveikinimuose, pokalbiuose Gardino vyskupas kalbėjo lietuviškai. Maloniai visų lietuvių ausyse skambėjo vyskupo žodžiai: "Iš širdies laiminu... iš širdies laiminu visus"...

J. Andr.

Visa išėjęs lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,

isikūres nuosavyse namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 43 MILIJONUS DOLERIU

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....	0.75%
santapas	1.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.25%
180 dienų indėlius	1.25%
1 m. term. indėlius	2.00%
2 m. term. indėlius	3.10%
3 m. term. indėlius	3.35%
4 m. term. indėlius	4.10%
5 m. term. indėlius	4.60%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.35%
2 m. ind.	3.35%
3 m. ind.	3.60%
4 m. ind.	4.35%
5 m. ind.	4.85%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
- Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

ANTANAS DUNDZILA

Šįkart telefono laidais atskriejusiu žodžiu sugaudė Maironio eilutėse nuskambėję varpai, *Skaudų ir liūdą skleidami gaudą... Vėl paviliojo auką kapai!*... Skambino Almis Jankus pranešdamas savo tėvo rašytojo Jurgio Jankaus mirtį birželio 12 d. prie Atlanto esančiame Ocean City, MD, mieste.

Mūsų didysis beletristas gimė 1906 m. Kėdainių apskrityje. Jaunystėje Jankus buvo mokytojas, pedagogas. Pedagogiką bei germanistiką studijavo Vytauto Didžiojo universitete. Tačiau jo didžiausias mokymas – visuomenės švietimas bei ugdyimas – pasireiškė grožinėje literatūroje. Jankaus – pedagogo – įnašas visuomenei glūdi ne pamokomis klasėje, ne vadovėliuose, bet jo kūryboje. Jankaus beletristikos akiratis buvo platus: pasakėlėmis jis pasiekė mažuosius, o pasakojimais, kelio mis dramomis bei romanais – suaugusiuosius.

Profesinis darbas mokykloje rašymo pradžioje autoriui davė akstiną rašyti vaikams. Vėlesniuose kūrinuose, kai per antrąjį nepriklausomo gyvenimo dešimtmetį gimusioji karta jau kopė suaugusio žmogaus bei skaitytojo laiptais, jis pasireiškė ekspresyviu pasakotoju suaugusiems apie labai realų gyvenimą. Čia negalima nepaminti nuo pat pirmojo pasiskaitymo visus sužavėjusios Jankaus apysakos *Selvio bala*, kuri buvo premijuota, išversta į svetimas kalbas ir pabandyta net ekrane.

Bent man savotiškai nesitikėtą posūkį Jankus savo kūryboje atskleidė romane *Anapus rytojaus*, kur labai realioje, pažįstamoje kasdienybėje pradėjo nardyti fantastika. Šis ir keli kiti Jankaus kūriniai mus atveda iki Vilniuje išleisto jo knygos, *Auksinio vabaliuko*, leidėjų pažymėtos 1997 m. data. Puslapius sklandant, tai nepaprastai gra-

žiai išleistos pasakos jaunimui – su žmonių, gamtos, stebuklų, visais klasiškais gėrio ir blogio elementais. Tačiau, kaip vėliau sužinojome, knygoje pvz., tilpę *Teisybės varpai* – tai vokiečių okupacijos metais periodikai parašyta alegorija, kurios iškart tuometinė cenzūra nepraleido. Ji tik vėliau „prasmuko“ okupacinio laikotarpio metraštyje.

Atsirbojęs nuo enciklopedinių duomenų apie skaitytojus palikusių rašytoją, nuo išsamaus V. A. Jonyno straipsnio *Lietuvių egzodo literatūroje* (1992), telkiusi prie skaitytojo bendravimo su rašytoju per septyniasdešimt devynerius jo rašymo metus. Esu ne kartą savęs klausęs: kodėl Jankaus beletristika man patiko ir tebepatinka, kas joje ypatingo, kad ji mus beveik hipnotizuoja?

Iš Prano Mašiotto vaikiškų knygelių aš pats išsilukštenau būdamas maždaug 10-ties metų amžiaus, Jankaus rašymo karjeros jaunystėje. Tai buvo maždaug 1942-ji metai. Jo dar nepriklausomybės metais parašytų dviejų romanų Lietuvoje neįkandau, tačiau Jankaus, kaip rašytojo, pavardę atsimenu dar iš vokiečių okupacijos laikų. Esu tikras, kad ką nors iš jo trumpesnių veikalų esu skaitęs anuometinėje periodikoje nes, atsiradus Vokietijoj pabėgėlių stovyklose, Jankaus pavardė jau nebuvo svetima. Iš dalies dėl to man išryškėjo visai logiška išvada, kad Jankus, kaip rašytojas, ir mes – skaitytojai, ta antrajame nepriklausomybės dešimtmetyje gimusi karta, augome ir bendrome (ir dabar jau aiškiai senstame) beveik kartu, lygia-grečiai. Pastoviai grožine literatūra besidomintis, joje bręstantis skaitytojas ir pastoviai rašantis rašytojas – esame ko ne vienamečiai!

Šią išvadą dar galima paryškinti skaitytojo su rašytoju santykiavimo pavyzdžiais. Kai pats pradėjau skaityti, tai Tumas,

Žemaitė bei jiems panašūs beletristikoje man rodėsi lyg istoriniai paminklai – literatūrinės statulos. O su spaudoje susipažintu Jankumi ir jo bendraamžiais glūdėjo sutapimas laiko cigoje – tai dėkingas bendro, rašytoją ir skaitytoją rišančio likimo atsitiktinumas. Tai buvo skaitytojo savotiškas dalyvavimas rašytojo kūrybos procese! Juk skaitytojui yra malonu ir įdomu imti į rankas naują, jau pažįstamo rašytojo knygą, vėliau sekti– ir savuosius išpūdžius lyginti su kritikų pasisakymais – tuo būdu mūsų kultūrinio kunkuliavimu kvėpuoti. Todėl teigiū, kad esame savo vietą lietuvių literatūroje turinčios gausios, ilgametės Jankaus kūrybos bendraamžiai ir tuo būdu jo kūrybos dalyviai, nes kiekvienas rašytojas visų pirma juk rašo savo laiko skaitytojams. Artimo asmens – šiuokart pamėgto rašytojo mirtis – todėl likusiuosius skaudžiau igelia.

Žinia, Jankus išėivijos visuomenei net siūlėsi pastoviai rašyti. Seniai kažkur yra pareiškęs, kad parašys po vieną romaną per metus, bet tokiame atmoju reikia \$3,000 metinės stipendijos. Tokia stipendija neatsirado. Peržvelgus jo išleistų knygų datas, galima teigti, kad, nors ir lėčiau už vieną per metus, jo išleisti raštų derlius beveik pastovus ir nepaprastai gausus. Štai, ir paskutinio penkmečio eigoje du jo kūriniai ėjo *Draugo* atkarpose. Kai išėivijoje knygų leidyba praktiškai suparalyžiauta, Jankus pats kruopščiai rinkdavo atkarpose pasirodanti savo kūrybą, tuo būdu ją perkeldamas iš (ranka rašyto!) rankraščio į spausdintą žodį. Kaip gaila, kad *Draugas* dar neturi kompiuterizuotos laidos (kurią jau turi kai kuri Lietuvos spauda): dabartiniame knygų platinimo badmetyje periodikos atkarpose Jankaus romanus galėtume kiekvienas sau telkti diskuose.

Jankui rašymas buvo beveik įgimtas, natūralus procesas, kaip žmogiškai būtybei kvėpavimas. Jį aplankęs, ant rašomo stalo vis rasdavau atverstą sąsiuvinį. Kai prieš kelias savaites kalbėjome telefonu, jis pasidžiaugė, kad užbaigė Vokietijos pabėgėlių stovyklose pradėtą ir *Zibučiuose* spausdintą *Pušį*. Tai romanas 900 ranka rašytų puslapių. Imant dėmesin rašytojo metų našta ir šlubuojantią sveikatą, tai paskutinė dovana jo skaitytojams. O rašyti darėsi vis sunkiau, kaip ir savo š.m. gegužės mėn. laiške suminėjo: “O aš pats dar krutu. Nebe taip, kaip anais laikais, bet vis tiek dar neprisitaikęs prie lovos. Ir gerai, kad išmokau rašinėti gulščias...”

Amerikos fabrikuose užsidirbdamas pragyvenimą, Jurgis Jankus buvo netekęs rankos piršto. Mirus žmonai, senatvę leido marčios Danutės globoje Detroito, o, maždaug, paskutinį penkmetį – sūnaus Almio ir marčios Jeanny šeimoje. Čia ypač pažymėtina svetimtautės, lietuviškai nemokančios Jeanny globa, dėmesys rašytojo kūrybai, Jankų šeimos genealogijai ir rūpestis ligų varginamo uošvio sveikata. Birželio 12 d. naktį šie rūpesčiai ir, be abejo, ligonio kančios, pasibaigė. Amžina atils! Jam! Jis dabar, prisimenant vieną jo romano pavadinimą, yra *Anapus rytojaus*. Gal ir savanaužiška, tačiau skaitytojams telieka laukti jo dar spėtos pabaigti *Pušies*.

Kun. dr. V. Skilandžiūnas

A.a. rašytojas JURGIS JANKUS, miręs 2002 m. birželio 12 d.

Nuotr. A. Dundzilos

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Yra Dangus

*Yra Dangus, tu jį matai,
Yra ir Žemė – ją tu mindai,
Ir žvaigždės tolimos, antai,
Tartum nakties sudužę indai.*

*Kodėl aš nematau tavęs,
Žmogau, manęs ko negirdėjai,
Kas mus dabar į dieną ves,
Kas prarastai tikės idėjai?*

*Kiek tų vadų, kiek tų veidų,
Kiek žodžių, su melu maišytų,
Kiek nepažydsių žiedų,
Po rudenio šalnom nuvyto!*

*Dangus, tačiau, mačiau, yra
Ir dengia mus, kaip dengęs,*

*Tik niekur neišėik, gera,
Lentie, iš mum lemtos padangės.*

Kas amžina šitoje Žemėj

*Kas buvo prieš daugelį metų,
Deja, šimtą kartų deja,
Tų metų jaunų nebemato
Nei Nemunas, nei Baltija.*

*To džiaugsmo, kuris taip žydėjo,
Net vardo jau nebežinau,
Tos meilės, kuri tau žadėjo
Žydeti ir nevyst amžinai.*

*Kas amžina šitoje Žemėj
Kas laikina, tiek težinau,
Kad Žemė tau tarianti Amen,
Dar kužda:*

“Pabūk čia, sūnau...”

“Antikomunistinis kongresas...”

Stambus leidinys apie tarptautinį kongresą Vilniuje

Šių metų pavasarį išėiviją pasiekė stambus 926 psl. kietais viršeliais įristas leidinys *Antikomunistinis kongresas ir tribunolo procesas* – komunizmo nusikaltimų įvertinimas. Tai dviejų dalių knyga, kurios pirmąją dalį spaudai parengė doc. Dr. Arvydas Anušauskas, o antrąją – Vytautas Zabiela ir Vytautas Raulėliūnas. Kalbos redaktorės – Danutė Ulčinskaitė (I d.) ir Milda Lučinskienė (II d.). Išleido leidykla “Ramona”, Vytauto g. 32, LT – 4520, Marijampolė, įrišo AB spaustuvė “Spindulys” Kaune; tiražas 2000 egz.

Leidinio turinį sudaro prartarmė, įvadas, padėka, kongreso komiteto narių sąrašas, posėdžių protokolai, dokumentai, nuotraukos bei lentelės. Faktai ir liudininkų pranešimai atskleidžia komunistų padarytą žalą bei turėtą įtaką daugelyje kraštų. Išvardintos 25 valstybės, kurių parodymai patvirtina komunistinės sistemos nusikaltimus žmonijai. Knygoje daug pareiškimų, kurie atskleidžia tos sistemos esmę. “Komunizmas nėra ideologija, o tik karinių bei kriminalinių nusikaltimų pateisinimas” (Zita Šlicytė). Albanijos atstovas teigė: “Nusikaltimai buvo nukreipti prieš albanų tautą. Sunaikino visas religines institucijas, ribojo asmens sąžinės laisvę”. Ukrainietis sakė, kad kompartijos nusikalstamą veiklą sąlygojo jos imperinė ideologija, teroras – bendroji visuomenės

valdymo forma; bado aukų skaičius Ukrainoje – iki 11 milijonų žmonių. Rumunijos atstovas teigė, kad baisiausi komunizmo nusikaltimai – psichinė ir moralinė agresija prieš žmogaus prigimtį. Pokarinis Niurnbergo teismas pasauliui parodė, kaip vienas nusikaltėlis teisčia kita. Šiandien jau įsitvirtinęs “pergalės teisingumo” sindromas. Knygos prartarmėje sakoma, kad “komunistiniai nusikaltėliai iki šiol ne tik nenubausti, bet netgi neįvardyti”. Lietuvos prezidentas V. Adamkus, sveikindamas kongresą, pareiškė, kad “žiauri statistika (...) ateinančias kartas turi perspėti ir mokyti kitokio gyvenimo: žmogiško, moralaus, solidaraus”.

Leidinio spalvotų nuotraukų dalyje (iš viso 8 psl.), pavadintoje *Antikomunistinio kongreso akimirks*, matome kongreso atidarymą, buvusį Lenkijos prezidentą L. Valęšą, Albanijos delegaciją, Rusijos parlamentarą S. Kovaliovą, kitus kongreso dalyvius, antikomunistinę eiseną, dalyvaujančių šalių vėliavas, tribunolo teisėjus ir kt. Nespaltvotų nuotraukų dalyje – komunistinio teroro aukos, kruviniausių nusikaltimų organizatoriai ir vykdytojai.

Tarptautinis kongresas “Komunizmo nusikaltimų įvertinimas” vyko 2000 m. birželio 12-14 d.d. Vilniuje. Sveikintina plati šio kongreso apžvalga, kaip istorinis dokumentas, pasirodžiusi po dvejų metų. Snk.

Atsiųsta paminėti

POGRINDŽIO KUNIGŲ SEMINARIJA. XX A. Aštuntojo ir devintojo dešimtmečio Lietuvos anti-sovietinio pogrindžio dokumentai. Lietuvių katalikų mokslo akademija. Lietuvos istorijos institutas. Rinkinį sudarė vysk. Dr. Jonas Boruta, SJ, ir Algimantas Katilius. Parengė Algimantas Katilius ir Diana Ratkūtė. Spaudai parengė J. Kardešytė, L. Sidarienė. Išleido Katalikų akademijos leidykla (A. Jakšto 9, Vilnius). Vilnius, 2002 m., 728 psl.

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS, 2002 m. pavasaris. Adresas: 614 South Laflin Street, Townhouse F, Chicago, Illinois 60607-3161, USA. Tai rinkinys straipsnių, informacijų, aukotojų sąrašų, susijusių su Mažąja Lietuva. Fondo pirmininkas – dr. Jurgis Anyšas.

PENSININKAS, 3/02, XVIII metai. Redaktoriaus – Karolis Milkovaitis. Leidėjas – JAV LB socialinių reikalų taryba (2711 W. 71

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Jonas Avyžius (1922-1999), žymus prozininkas, publicistas, buvęs Seimo narys,gegužės mėnesį Lietuvoje buvo pagerbtas “atminimo kelione” jo 80 metų gimimo sukakties proga. Pirmieji suaktį paminėjo jo kraštiečiai, Vilniaus joniškiečių bendrija *Sidabara*, gegužės 11 susirinkę Vilniaus Medicinos fakultete. Tą popietę apie savo vyrą kalbėjo žurnalistė Irena Avyžienė, poetas Algimantas Baltakis, muzikas Povilas Mataitis ir kiti sostinės joniškiečiai. Gegužės 17 Joniškio rajono žmonės prie kelio į jo tėvų sodybą Mėdgių kaime atidengė atminimo stogastulpį; ta proga koncertavo folklorinis sambūris, dalyvavo Kultūros ministerijos ir Rašytojų sąjungos atstovai. Vėliau J. Avyžiaus sukaktis buvo paminėta Maironio literatūros muziejuje Kaune ir Vilniaus rotušėje, kur įvyko jo pomirtinio romano *Ir išmūsų tavo valanda* sutiktuves. Romanas apie Lietuvos nepriklausomybės praradimo metus ir istorinių įvykių išgyvenimus turtingo ūkininko šeimoje.

1999 m.vasarą miręs rašytojas paliko dviejų neišleistų romanų rankraščius. Ištraukas iš antrojo romano *Viskas praeina* apie Atgimimo metus jau išspausdino literatūros almanachas *Varpai*. J. Avyžius šiuolaikinei lietuvių literatūrai nusipelnė savo socialiniais psichologiniais romanais *Sodybų tuštėjimo metas*, *Kaimas kryžkelėje*, *Chameleono spalvos*, *Degimai* bei kitais ir Atgimimo laikų politine publicistika, populiariomis knygomis vaikams. Reikšmingiausias jo romanas *Sodybų tuštėjimo metas* tapo išverstas į daugiau kaip 20 pasaulio kalbų.

Jurgos Ivanauskaitės, rašytojos, dailininkės ir keliautojos tapybos darbų paroda, vardu *Tibeto mirusiųjų knyga*, gegužės vidury buvo atidaryta Vilniaus Užupio *Stiklo karoliukų* galerijoje. Tai trečioji žinomos kūrėjos, ne kartą keliauvusios po Tibetą ir Indiją, paroda, įkvėpta Tibeto budizmo pasaulėžiūros. Dvylikos darbų cikle persipina karmos ir reinkarnacijos, gyvenimo, mirties ir atgimimo motyvai. Pasak autorės, tai nėra pažodinės iliustracijos garšiaiai tibetiečių *Mirusiųjų knygai* (“Bardo Thodrol”), o veikiau įvairių egzistencijos lygmenų meditacijos tema. Baigusi grafikos specialybę Vilniaus dailės institute (dabar akademija) Užupyje, dailininkė ilgam “persikėlė” iš dailės į literatūrą. Per 17 kūrybos metų ji išleisdino 10 knygų, o į dailę sugrįžo keliaudama po Himalajus ir studijuodama Tibetot kultūrą. Ji piešė viršelius savo prozos knygoms, iliustravo kelias savo pasakas vaikams, sukūrė scenografiją ir kostiumus savo pjesei *Nežaiskate su mėnuliu*. Ankstyvėnės J. Ivanauskaitės parodos: 108 piešinių ciklas, sukurtas 1995 m. Indijoje ir Nepale, iš Vilniaus M. Mažvydo bibliotekos apkeliauvo įvairias Lietuvos vietas, o jos fotografijų paroda *Tibetas-prarasta Pažadėtoji žemė* buvo surengta “Litexpo” rūmuose 1999 m. vykusioje Baltijos knygų mugėje.

(ELTOS, Lietuvos ryto, BNS, 7 meno dienos, LGTIC informacija)

Jauni ir gražūs gintariečiai spalvingais šokio sukūriais linksmino žiūrovus metiniame “Gintaro” koncerte š.m. birželio 2 d. Anapilyje, Mississaugoje

Nuotr. D. Puterienės

Jaunųjų dailininkų kūrybos parodoje Lietuvių muziejuje-archyve Mississaugos Anapilyje

Nuotr. K. Baliūnaitės

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.15%
180-364 d. term. ind.	1.15%
1 metų term. indėlius	1.35%
2 metų term. indėlius	2.50%
3 metų term. indėlius	2.75%
4 metų term. indėlius	3.50%
5 metų term. indėlius	4.00%
1 metų GIC-mėn. palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	1.85%
2 metų GIC-met. palūk.	3.00%
3 metų GIC-met. palūk.	3.25%
4 metų GIC-met. palūk.	4.00%
5 metų GIC-met. palūk.	4.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	
"Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.10%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.75%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Naimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.

REAL ESTATE BROKER

27 John Street, Toronto

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

JUMS TIK
KAINUOS
3 1/2%
IŠ VISO
+GST

ADVOKATAS

VICTOR RUDINSKAS

Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W.
ir Weston Road)

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

RUNNYMEDE-COLBECK, "DETACHED", 7 kambariai, 4 miegamieji, 2 virtuvės. Galimybė butui tėvams ar seneliams.

GEORGETOWN, 8 kambariai naujas namas (2000 m.). Dvigubas garažas. Daug pagerinimų.

SKAMBINKITE

TEODORUI
STANULIUI, B.A.

Associate Broker

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3
Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniamis laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416) 233-4601

\$200* off for 1 parcel
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Hamiltono "Kovas"/Toronto "Vytis" – mergaičių jaunių B komanda, laimėjusi I vietą ŠALFAS žaidynėse Detroito š.m. balandžio 28 d. Stovi iš k.: A. Juzėnaitė (vadovė), J. Duliūnaitė, A. Soltytė, K. Rickutė, C. Pilypaitė, L. Tirilytė, J. Lamparskytė (vadovė); sėdi: A. Gulyas, A. Yurichuk, A. Sergautytė, K. Šeštokaite, L. Pacevičiūtė

Nuotr. A. Šeštoko

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

krūvis kitiems. Šiuo metu daugiau gydytojų pasitraukia į pensiją negu jaunų gydytojų pradeda darbą. Taip pat ir iš užsienio mažiau gydytojų atsikelia į Kanadą. Gydytojų trūkumas ypač jaučiamas mažose miestuose ir šiaurėje. Anksčiau buvo prikaišiojama gydytojų draugijoms, kad jos savanaušiskai ribojančios studentų priėmimą į medicinos mokyklas ir nenorinčios užsieniečių įsileisti į savo draugijas. Skundžiamasi, kad trūksta ir medicinios slaugių, technikų bei naujausios įrangos.

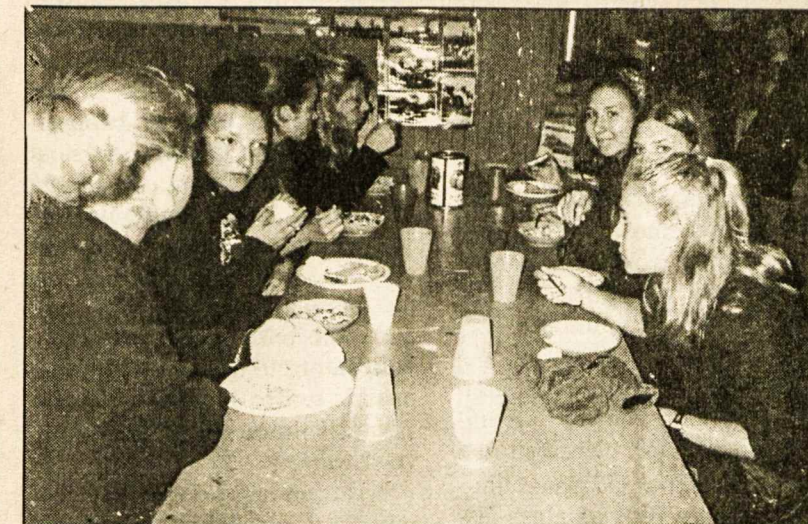
Kanados kviečių direktorių valdyba, kurią sudaro ūkininkų parinkti ir federacinės valdžios paskirti pareigūnai, dovanojo Liberalų partijai 4,000 dolerių. Sakoma, kad tai įvyko ne pagal priimtus valdybos laikysenos nuostatus. Valdyba pasiuntė į Vinipege rengiamą Liberalų partijai puotą kelis tarnautojus ir direktorius. Jų tarpe buvo ir vienas valdžios paskirtas direktoriumi. Ten puotos lėktė kaina 400 dolerių, garbės svečių buvo pats ministras pirmininkas J. Chretien. Maždaug po savaitės praėjus puotai, valdyba pakeitė įstatus, pagal kuriuos gali lengviau remti politines partijas. Valdybos pareigūnai teigia, kad įstatai buvo peržiūrėti jau 2000 m. ir tik birželio m. 5 d. atspausdinti. Liberalų partijos parlamente vadovas D. Boudria užsiminė, kad pinigai gali būti kviečių valdybai gražinti.

Claire Heures-Dube, 74 m. teisėja, pasitraukia iš Aukščiausiojo teismo nuo liepos 1 d. Ji buvo Kvebeke pirma moteris, kuri savarankiškai pradėjo dirbti advokate. Pasizymėjo svars-

tant šeimų ir verslo problemas. Vėliau buvo paskirta į Kvebeke apeliacinį teismą, o kai atėjo eilė užpildyti atsiradusią vietą Aukščiausiąjame teisme, B. Mulroney pasiūlius, ji buvo pakviesta. Ten ji dirbo 15 metų. Jos darbo sritis buvo lygiateisiškumo ir laisvų nuostatų, socialinis teisingumas, liečiantis moteris, vaikus ir nelabai mėgstamas tautines mažumas. Aukščiausiojo teismo pirmininkė B. McLachlin ją labai išgyrė, kad ji įnešusi nemažai naujovių.

A. McDonough, Naujųjų demokratų (NDP) partijos vadovė, po septynerių metų vadovavimo nutarė iš vadovės pareigų pasitraukti, bet parlamente pasilikti. Ji parlamente dėl savo nuosakumo buvo mėgstama ir vertinama. Ši partija jau kuris laikas neapsisprendžia, ar sukurti kairę, ar į dešinę. Į kairę verčia sukurti kai kurių stiprių profsąjungų vadovai. Šiuo metu, galima sakyti, kad laikomasi arčiau centro. A. McDonough sako, kad nusivylusi dabartine padėtimi parlamente, nes vietoje rūpinimosi valstybės reikalais, suvedinėjamos asmeniškos sąskaitos. Ją išgyrė J. Chretien, o taip pat ir J. Clark, kuris priminė, kad A. McDonough, nors kilusi iš pasiturinčios šeimos, bet rūpinosi bendra gyventojų gerove, ypač tais, kuriems gyvenimas nebuvo lengvas.

Buvęs Ontario premjeras B. Rae numatomas paskirti Ontario Hydro korporacijos direktorių valdybos pirmininku. Provincijos valdžia ieško ir kitų asmenų direktorių pareigoms. Buvusi direktorių valdyba pradėjo skirti pasitraukiantiems iš pareigų direktoriams milijonines sumas. Tiek niekas Kanadoje ne-

Prityrusios skautės pietauja Kanados rajono skautų stovykloje "Romuvoje": Ališa Panavaitė, Gabrielė Nekrašaitė, Vilija Pečiulytė, Julija Šimonėlytė, Audra Rusinaitė, Aleksandra Valaitytė, Vilija Yčaitė

SKAUTAI-ĖS, TĖVELIAI, RĖMĖJAI, BIČIULIAI!

VISI ESATE MALONIAI Kviečiami į "ROMUVOS" STOVYKLAVIETĖS 40 METŲ JUBILIEJŲ!

Iškilmės vyks vidurinį stovyklos savaitgalį – rugpjūčio 10-11 d.d.

Pradžią – šeštadienį, rugpjūčio 10 d., 6.30 v.p.p. Mišios – sekmadienį, rugpjūčio 11 d., 10.30 v.r.

IKI LINKSMO PASIMATYMO "ROMUVOJE"!

Stovyklos rengėjai

MARGIS PHARMACY

Aptarnauja Toronto gyventojus daugiau kaip 50 metų!

"IR TAI NE TAS, KĄ MES MOKAM, BET KAIP JUMIS RŪPINAMĖSI!"

♦ sąžiningas ir profesionalus aptarnavimas

♦ nemokamas vaistų pristatymas į namus

PRISIJUNKITE PRIE MŪSŲ KLIENTŲ ŠEIMOS!

Tel.: (416) 535-1944 Faksas: (416) 536-6268

Sporto žinios

Žinios iš Lietuvos

PLAUKIMAS: Maskvoje vyksiančių tarptautinių jaunių žaidynių plaukimo varžybose kaunietis R. Šalčius 50 m. nuotolyje peteliške iškovojė bronzos medalį (25.6 sec.) ir 100 m nuotolyje peteliške iškovojė penkiakovinkas V. Stanislovas, o bronzą – 100 m bėgikė L. Grinčiakaitė.

DVIRAČIAI: Ketvirtajame pasaulio taurės užbėgimo take Lietuvos dviratininkas T. Vaitkus buvo greičiausias 4000 metrų persekiojimo varžybose, o R. Mažeikaite pirmavo moterų 3000 metrų persekiojimo lenktynėse.

RANKINIS: Kaune vykusiame 14-ajame pasaulio karikių rinkinio čempionate mūsų šalies rinktinė dalyvavo pirmą kartą ir gerai pasirodė laimėdama sidabro medalį.

PENKIAKOVĖ: Usti (Čekija) vykusiose Europos šiuolaikinės penkiakovės čempionate prauktų metų čempionas vilnietis A. Zadneprovskis iškovojė sidabro medalį (5612 taškų). Jį aplenkė čekas L. Capalini (5804). Komandų įskaitoje sidabras teko ir Lietuvos rinkinei, kuriai taip pat atstovavo E. Krungolcas ir T. Žemaitis.

FUTBOLAS: UEFA Interneto taurės varžybose pirmose rungtynėse Vengrijoje Vilniaus "Žalgirio" futbolininkai 1:0 nugalėjo Budapest "Kispest-Honved" komandą. V.P.

gauna išeitinių pinigų. Gyventojams piktinantys vyriausybei nebuvo kitos išeitis kaip tik pareikalauti, kad visa direktorių valdyba atsistatydintų. Tarp tų direktorių buvo vienas ir lietuviška pavardė. Vyriausybė buvo numatiusi Ontario Hydro parduoti, bet, profesinėms sąjungoms pasiskundus vyriausiajam teismui, pardavimas buvo sustabdytas. Direktoriams už kiekvieną posėdį buvo mokama po 900 dolerių.

New Brunswick provincijos premjeras B. Lord teigia, kad naujai pagerintas anglų ir prancūzų kalbų įstatymas sumažins kalbinius nesusipratimus, ir bus išvengta daugelio aiškinimosi teismuose. Jeigu viename iš septynių miestų ar bendruomenių yra daugiau negu 20% mažumų, tai visi įstatymai, potvarkiai ir dokumentai turi būti pateikiami angliškai ir prancūziškai. Provincijoje buvo daug kalbama apie kalbų lygybę, tačiau prancūziškai kalbantieji sako, kad provincijos valdžia tik gyrenasi, kad palaikyti prancūzų kalbą ir kultūrą. Tuo tarpu angliškai kalbantieji skundėsi, kad jie likdavo nustumti nuo geresnių darbų ir negaudavo paaukštinimų. Premjeras B. Lord sako, kad vyriausybės pareiga yra viską daryti, kad gyventojai būtų aptarnaujami abiem kalbomis.

Privačiose ligoninėse didesnis mirtingumas – tai nurodo Kanadoje atliktas tyrinėjimas. Jei Kanadoje bus išplėstas privačių ligoninių tinklas, tai per vienerius metus žymiai padidės mirtingumas. Buvo nustatyta, kad privačiose ligoninėse, praėjus 28 dienoms po gimimo, vaikų mirtingumas yra 10% didesnis. Tyrinėtojai teigia, kad šie duomenys sukels nemažai ginčų, nes norima Kanadoje įvesti pelno siekiančią privačią sveikatos apsaugą. 17 tyrinėtojų, daugiausia iš McMaster universiteto Hamiltone, ištyrė JAV privačių ligoninių pranešimus rodo, kad tikrai ten mirtingumas didesnis.

B. St.

HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 15 metų

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

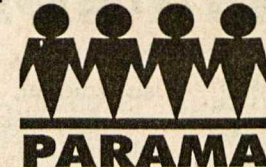
R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.15% už 30-89 d. term. indėlius	1.15%
1.15% už 90-179 d. term. indėlius	1.15%
1.15% už 180-364 d. term. indėlius	1.35%
1.35% už 1 m. term. indėlius	2.50%
2.50% už 2 m. term. indėlius	2.75%
2.75% už 3 m. term. indėlius	3.50%
3.50% už 4 m. term. indėlius	4.00%
4.00% už 5 m. term. indėlius	1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
1.60% už 1 m. GIC invest. pažym.	3.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	4.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	1.00% už RRSP ind. (var. rate)
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	2.10% už RRSP 1 m. term. ind.
2.10% už RRSP 1 m. term. ind.	3.25% už RRSP 2 m. term. ind.
3.25% už RRSP 2 m. term. ind.	3.50% už RRSP 3 m. term. ind.
3.50% už RRSP 3 m. term. ind.	4.25% už RRSP 4 m. term. ind.
4.25% už RRSP 4 m. term. ind.	4.75% už RRSP 5 m. term. ind.
4.75% už RRSP 5 m. term. ind.	1.00% už OHOSP (variable rate)
1.00% už OHOSP (variable rate)	1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.
1.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.35% už JAV dolerių 1 metų GIC	1.00% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo.....	5.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su - nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)	
1 metų.....	4.00%
2 metų.....	5.45%
3 metų.....	5.60%
4 metų.....	6.25%
5 metų.....	6.45%
- su keičiamu nuosimčiu.....	4.25%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 95% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS

Elektroninė pašta: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDĄ NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFER) LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antradien., ir trečiadien. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p. Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v. Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

Astra Travel & Services Inc.

1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7

LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltes kraštas * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškviestųjų sutvarkymą ir išsiuntimą * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžininga, rūpestinga patarnavimą ir žemas kainas.

Dėmesio! Organizuojama kelionė į Lietuvą rugpjūčio 26 – rugsėjo 10 d.d.
Tel: 416 538-1748 1-866-566-1366 (nemokamas) FAX: 416 538-4390

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į Lietuvą – patogūs persėdimai, su proga aplankyti ir įvairius kitus Europos kraštus! Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!

TURIU DAR VIETŲ TURISTINĖSE/MALDININKŲ KELIONĖSE:

Įdomūs maršrutai, patogūs viešbučiai, kelionės vadovai!

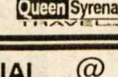
Su pusryčiais ir vakariene. Prieinamos kainos! Teiraukitės!

27 rugsėjo, 13 dienų – Austrija, Šveicarija, Prancūzija-Liurdas, Monte Carlo
20 spalio – 12 dienų Italija ir Vatikanas
28 spalio, 15 dienų – Italija, Prancūzija, Ispanija, Portugalija-Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti jums nėra būtina, tik paskambinti – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS

MEDELIS @

133 Roncesvalles Ave.

TORONTO, Ont. M6R 2L2

Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atskleidžiant giminės iš

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.
 ONTARIO LAND SURVEYOR
 40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
 E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Advokatas

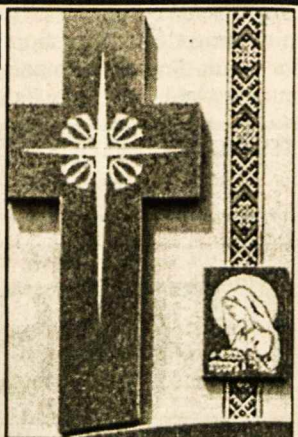
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 5110 Dundas ST.W.
 (tarp Islington ir Kipling gatvių)
 Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)
 ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
 ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
 ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
 ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
 (tarp Eglinton ir St. Clair),
 Toronto, Ontario M6N 3P7

SKAITYTOJAI PASISAKO

KNYGOS LIETUVAI SOVIETMEČIU

Acū už Tėviškės žiburių gegužės 14 d. numerį su įdomiais straipsniais. Tarp jų G. Procutos straipsnis priminė seniai praėjusias ir jau daugelio užmirštas dienas.

Anais laikais Vilniaus universitetas beveik negaudavo užsienio valiutos. Todėl negalėjo įsigyti vakaruose leidžiamos literatūros. Teko kitaip verstis. Pradėjome išnaudoti atsiradusius kontaktus su vakariečiais, ypač išeiviais iš Lietuvos. Prašydavome ir ragindavome siųsti mums knygas, žurnalus, mokslinius straipsnius.

Atsiųstos knygos būdavo tikrinamos atitinkamų įstaigų. Didžiulį jėgą turėjo teisę pats tvarkyti priėmimą prie jų. Tik reikėjo elgtis atsargiai. Vieną metų pastebėjome, kad dalis vertingų knygų užstrigdavo Maskvoje ir būdavo perduodamos į centrinės bibliotekas. Teko kartą Maskvoje viešame posėdyje patvirtinti, kad valdininkai sėdėjo akmenimis veidais, lyg nieko nežinodami. Tačiau pradėjo elgtis atsargiau. O siuntėjus paprašėme ant siunčiamų knygų rašyti dedikacijas Vilniaus universitetui ar jo rektoriumi. Tai padėdavo.

Mūsų akcija susilaukė didelio pasisekimo. Daugelis asmenų mums aukodavo knygas. Vienas iš pagrindinių akcijos talkininkų buvo Genius Procuta. Jis rado būdą kaip organizuoti daugybę knygų. Ir ne tik tarp lietuvių. Artėjant Vilniaus universiteto 400 metų sukakties minėjimui, jis užėjo į Austrijos pasiuntinybę Kanadoje ir paprašė, rasdamas tinkamą argumentą, kad Austrijos vyriausybė padovanotų Universitetui Austrijos leidinių. Ir iš tikrųjų po kurio laiko mes gavome didžiulį kiekį knygų, kurias mums įteikė Austrijos pasiuntinybės Maskvoje atstovai. Tai – austrų rašytojų kūriniai ir įvairi kita literatūra.

Visus donatorius būtų sunku išvardinti. Tarp jų norėčiau išskirti: prof. Č. Masaitį, prof. P. Zundę, V. Adamkų iš JAV, A. Gerutį iš Šveicarijos.

Tie dalykai jau gerokai primiršti. Dar vis pasitaiko, kad kas nors, tada prašmugeliavęs kokią kontroversinę knygėlę, šiandien giriasi didžius darbus nuveikęs. Ne visi žinojo to laiko sąlygas. Viešai apie tai nebuvo galima kalbėti.

Su pagarba –
 Jūsų J. Kubilius,
 Vilnius, 2002. VI.5

"LIETUVIŲ NAMAI"

GERBIAMI TREMTINIŲ VAIKAIČIŲ MOKYKLOS "LIETUVIŲ NAMAI" VILNIUJE RĖMĖJAI,

Štai ir vėl prabėgo dar vieneri mokslo metai. Daugelis mokinių išvyko vasaros atostogų pas giminaičius, kai kas pas tėvus, kurie gyvena arčiau Lietuvos, o abiturientai ir dešimtokai laiko egzaminus. Šiemet labai ilga abiturientų egzaminų sesija – galutiniai egzaminų rezultatai bus žinomi tik liepos 10 d. Mokslo metai buvo nelengvi: kaip visada reikėjo spręsti daug ūkinių klausimų, daug įvairiausių iššylančių problemų.

Acū Jums, kad mums padeda. Be Jūsų paramos mes nebūtume galėję apmokėti už patalpų šildymą, elektrą ir kt. paslaugas. Mokyklos apšildymo sistema neekonomiška, o jai pertvarkyti reikia daug lėšų. Mes tikime, kad ateis diena, ir valdžios vyrai atsisiuks veidu į "Lietuvių namus", skirs lėšų mokyklos atnaujinimui.

O per Lietuvą plaukia vasara... Kaip gaila, kad Jūs nematote – visur žalia, žydi gėlės, prie upių suokia lakštingalos, ežeruose maudosi kas gyvas, laukuose darbymetis. Važiuoju per kaimą ir galvoji, ko gi trūksta čia, vakarais. Ir prisimeni prieš daugelį metų gimtą sodžį. Prisimeni tuos laikus, kada kaime vakarais skambėdavo daina – ir linksma, ir liūdna. Skambėdavo... O dabar dainų negirdėti. Gal todėl, kad nelinksma, gal todėl, kad dainuoti nebemokame. Bet aš tikiu, kad ateis laikas, ir Lietuvos kaimuose vėl skambės dainos, ir lietuviams bus gera, gera...

Acū Jums už viską. Jūsų rūpesčių dėka mūsų mokyklos materialinė padėtis kasmet gerėja. Vėlionės a.a. Vandos Demikienės palikimas mums padeda sėkmingai spręsti ugdymo problemas. Nuširdžiausi linkėjimai visiems mūsų rėmėjams, meilė ir pagarba visiems Jums. Geros sveikatos, gražios vasaros. Tėpėdėda Jums Aukščiausias.

A. Rudys,
 direktorius, Vilnius

VIEŠNAGĖS ĮSPŪDŽIAI NEBLĖSTA

Mergaičių choras "Versmė" iš Vilniaus verčia dar vieną savo kūrybinės veiklos puslapį, paženklina giliais įspūdžiais ir brangiais prisiminimais.

Dainos draugų bičiulystė lėmė laimę mums š.m. kovo 8-12 d.d. aplankyti Kanadą ir ten susitikti su gyvenančiais lietuviais. Šis susitikimas mums tapo malonių ir netikėtų naujų atradimų, pajutome savo tėvynės tąsą už tolimojo Atlanto. Matydamos Jūsų gražius namus, šventoves, lietuvių kapus, jautėme lietuvišką dvasią ir naujai išpuoselėtas gražias tradicijas. Visa tai darė mažos Lietuvos vaizdą, kėlė mumyse džiaugsmą ir pasididžiavimą čia gyvenančiais tautiečiais. Toronto lietuvių širdies šiluma, dėmesys bei meilė, rodoma mums, paliko jaudinančius ir labai brangius išgyvenimus. Jūsų nuširdumo dėka mes pamatėme pasakiškus gamtos reginius, puikius muziejus, išvydome Toronto grožį, koncertuodamos patyrėme žiūrovų skleidžiamą šilumą, šeimų, priklaudusių mus sveitintumą, dovanas bei aukas, kurios tapo ramščiu sprendžiant sudėtingas choro studijos "Versmė" organizacines problemas. Didelį dėkingumą ir pagarbą jaučiame artimiausiam mūsų choro bičiuliui Vidai Baltrušaitienei, šeimoms, priklaudusioms mus – I. V. Pečiūliams, K. Pajaujams, J. A. Kynams, V. E. Steponams, D. A. Artičioniams, D. Jurevičienė-Levy ir M. Levy, L. Pocienei ir visoms organizacijoms bei pavieniams asmenims, prisidėjusiems prie mūsų puikaus priėmimo Kanadoje. Šis susitikimas su Toronto lietuvių bendruomene mums tapo reikšmingu ir nuostabių gyvenimiškų patyrimu, kuris ilgam išliks jaudinančiu širdies stygos virpesiu.

Alina Valentinavičienė,
 choro "Versmė" meno vadovė,
 Vilnius

TAISYTI NI DALYKAI

Noriu paminėti kelis ne visiemis pastebimus keistumus Lietuvoje. Pirmiausia, nėra aiškių gatvių užrašų, įskaitomų iš tolimesnio atstumo. Taip, yra gatvių vardai ant kampinių namų, bet jie sunkiai randami, kartais surūdiję, uždengti medžio šakomis ir, be to, gan mažomis raidėmis. Svarbiausia, važiuodamas automobiliu, jį pamatai jau pravažiavęs tą gatvę, kada per vėlu jį pasukti. O tamsoje neįmanoma jį ir matyti, kadangi gatvės beveik neapšviestos.

Invalidams maža pagalbos naudojantis laiptais – retai rankinių turėklų (hand rails). O dar mažiau

Tėviškės žiburiai • 2002.VI.25 • Nr. 25 (2728) • psl. 7

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

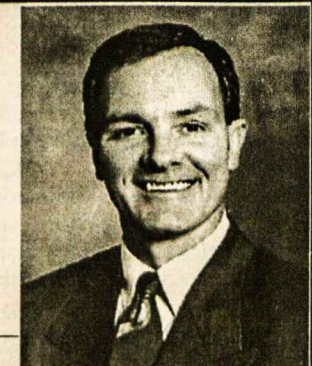
Re/max West | staigoje
 Ilgiausiai dirbantis agentas

◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu į staigos telefoną
416 769-1616, namų – 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

115 Lakeshore Rd.E.

Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

vežimėliams takų. O nuolaidų nusileisti nuo šaligatvių nėra. Gal kulminacija tai Kauno klinikose, pagrindiniame pastate, kur atėję pacientai turi rėplioti į trečią aukštą, gauti dokumentus, o paskui ir vėl žemyn pas gydytojus. Tad žmogelis su vos judančia širdimi ir išgverusiais plaučiais gydytoją pasiekia jau tikras ligonis. Remontuojant buvo planuota įrengti keltuvą, bet kažkodėl atsisakyta. Bet dabar teko ma-

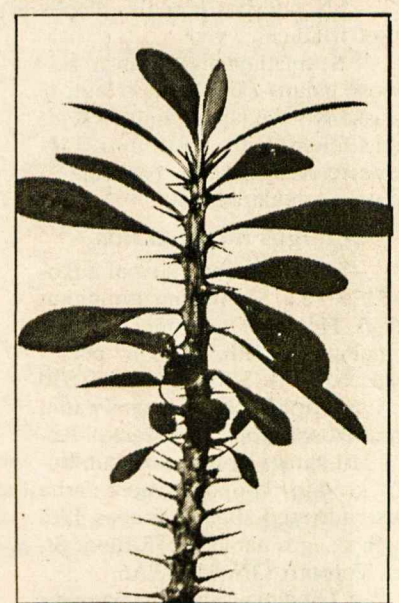
tyti spaudoje – šis klausimas jau gvildinamas ir planuojama įrengti keltuvus, 2 lifthus, didesnius nei dabar priprasta 6 žmonių, kad negalėję gatvę naudoti vežimėlius.

Tai tik maži nepatogumai, kurių vietiniai gyventojai nepastebi, nes prie jų yra pripratę. Atvykusiems turistams irgi nėra kada tai įsisavinti, bet pagyvenus ilgesnį laiką tai išryškėja. J.Kr., Kaunas

SKAITYTOJO PASIŪLYMAS

Girdėjau, kad TŽ nemoką honorarų už spausdinamus straipsnius. Ar nebūtų gera idėja, jeigu išspausdintumėte laikraštyje pasiūlymą, kad prenumeratoriai palaikytų savo mėgstamus autorius ir karts nuo karto jiems pasiųstų kokią dovanėlę kaip "Token of Appreciation". Gal tai neliešų autorių, kurie gyvena išeivijoje.

Leo Dudeau, Orillia, Ont.

Šią gėlę Lietuvoje vadina Kristaus vainiku...

Nuotr. D. Meliūno

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirškime, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiamas Tėviškės žiburiai – plačios apimties savaitraštis. Iškeliuoja tautiečiai į anapus vienas po kitą, o Tėviškės žiburiai lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas Tėviškės žiburiams yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: Tėviškės žiburiai, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Kanada. TŽ leidėjai

Important Changes to Immigration

Canada's New Immigration and Refugee Protection Act

What You Should Know

◆ **Immigration Matters:** Immigrants bring skills and commitment that help build Canada's economy and quality of life.

◆ **A New Act:** On June 28, 2002 the new *Immigration and Refugee Protection Act* becomes law. It continues Canada's tradition of welcoming people.

◆ **Improving the Security of all Canadians:** The new Act will protect us from those who take advantage of Canada's openness. In addition to the improved screening of new applicants, one of the key changes is a more secure, durable and convenient proof of residency card. This tamper-resistant plastic card replaces the previous paper document (IMM 1000). It is only for Permanent Residents (landed immigrants) living in Canada.

◆ **Who will need the new Permanent Resident Card:** "Permanent Residents" are people who have applied and been accepted to live in Canada. Starting December 31, 2003, Permanent Residents travelling outside of the country will need a Permanent Resident Card to re-enter Canada. Canadian citizens will not need this card.

◆ **Becoming Canadians:** Many Permanent Residents are qualified to become Canadian citizens. These people are encouraged to apply for their citizenship. If they succeed they will not need to apply for the new card.

◆ **For More Information:** Visit the Canada web site at <http://www.canada.gc.ca> or call 1 800 O-Canada.

1 800 O-Canada (1 800 622-6232)
 TTY / TDD: 1 888 576-8502
canada.gc.ca
 Service Canada Access Centres

Canada

TORONTONT

Anapilio žinios

– Birželio 23, sekmadienį, prie Gerojo Ganytojo šventovės pašventinta nauja koplytelė, kurią sukūrė dail. A. Trumpickas.

– Birželio 23, sekmadienį, „Angeliukų“ choras giedojo paskutinį kartą prieš vasaros atostogas.

– Birželio 30, ateinantį sekmadienį, Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje pradedamas vasaros pamaldų laikotarpis ir sekmadieninės Mišios jau bus 10.30 val. ryto.

– Tuoktis ruošiasi Algis Rašymas su Jūrate Jocyte.

– Žodis tarp mūsų liepos-rugpjūčio knygelių laidą jau platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Kapinių lankymo dieną Anapilio salėje buvo paliktas su sena nuotrauka vokelis, ant kurio – rašas: „Dėdės ir tetos paveikslas“. Prašome tą vokelį atsimiti klebonijoje.

– Jauniems tėvams, norintiems pradėti taupyti pinigų savo vaikų mokslui ateičiai, siūlomi padėti „Heritage Scholarship Trust Plan“ atstovė Audronė Gudzevičiūtė. Prašome į ją kreiptis tel. 416 746-3636 ext. 56.

– Toronto arkivyskupijos įstatas Santuokos reikalų: norintieji tuoktis turi susitikti su savo parapijos kunigu ir tuo reikalu su juo pasikalbėti bent vienerius metus prieš numatomą santuokos datą bei atlikti reikiamą santuokai pasiruošimą. Jei kuris iš būsimųjų sutuoktinių jau yra kokia nors forma tuokęsis anksčiau (išskyrus našlystės atvejį), tai kunigas negali su juo tartis dėl santuokos datos, kol nėra gautas santuokai leidimas iš arkivyskupijos.

– Mišios birželio 30, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Andrių Tamošaitį; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Petrą Bražuką; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje birželio 29, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos šį sekmadienį, birželio 30, 11.15 v. ryto.

– Pamaldų liepos 7, 14 ir 21 d.d. nebus. Pamaldos prasidės sekmadienį liepos 28, 9.30 v. ryto. Pradedant liepos 28 d. pamaldos vyks kas sekmadienį 9.30 v. ryto iki kitų metų pirmojo liepos sekmadienio, kada vėl sugrįšime į seną tvarką.

– Pamaldos rugpjūčio 4 d., 9.30 v. ryto su Šv. Komunija.

Lietuvių Namų žinios

– Birželio 23 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 228 svečiai. Pranešimą padarė ir su svečiais supažindino LN kultūros komisijos narys J. Rukša. Svečių knygoje pasirašė – A. Liubinas iš Melburno (Australija), A. D. Silbajoriai iš Ormond Beach, FL, D. V. Burakai ir G. Balsytė iš Los Angeles, CA, A. R. Meiliai iš Čikagos, IL, N. H. Šalčius iš NY, S. Juodviršis iš Panėvėžio, B. Petrušaitis iš Waterloo, ON, A. R. Čepuliai.

– LN valdybos posėdis – liepos 4, ketvirtadienį, 7 v.v.

– Sekmadieniais Lietuvių Namuose galima skaniai papiepti ir pasiskaityti naujais žinių iš Lietuvos dienraščių, pasižiūrėti Lietuvos televizijos laidų, pasinaudoti interneto tinklapiu.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoko \$170 – a.a. V. Augėno atminimui „Peel Health Department, Environmental Health Division“ personalas; \$50 – A. S. Urbonavičiaus; \$30 – A. S. Ciplijauskai. Slaugos namų komitetas dėkoja už paramą. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Labdaros Slaugos namams reikalingos lietuviškai kalbančios diplomuotos ar turinčios patirtį gailėstingos seserys. Ieškoma ir kitų tarnautojų. Darbo prašymus siųsti raštu: Mrs. Joan Ciupke, c/o Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6 arba faksuoti 416 233-5519.

– Slaugos namai birželio 25 d. jau priėmė pirmuosius gyventojus. Praėjusią savaitę užbaigtos sveikatos ministerijos, ugniagesių ir kitos inspekcijos. Oficialus atidarymas įvyks šį rudenį. Norintys apžiūrėti slaugos namus kviečiami susitarti dėl valandos skambinant Lisa, telefonnuo 416-232-2112. Galintys paaukoti knygų SN bibliotekai prašomi jas atvežti į LN raštinę darbo valandomis. Biblioteka rūpinasi LN kultūros komisija, informacija teikia jos sekretorė Rūta Snowden, tel. 905 821-0157.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Pracitą sekmadienį pamokslus per visas Mišias sakė Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvas kun. Leonas Zaremba, SJ.

– Žodis tarp mūsų, liepos ir rugpjūčio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

– Santuokos sakramentą priėmė Gintarė Sinskaitė ir Ričardas Kalendra.

– Mišių tvarka parapijoje: sekmadieniais 8, 9.15 (anglų k.), 10.30 ir 12 v.r.; šokiadieniais 8 v.r. ir 7 v.v., šeštadieniais 8 ir 9 v.r.

– Maldininkų kelionei į Mėdlandą yra užsakytas autobusas. Jis išvažiuos nuo Prisikėlimo parapijos rugpjūčio 18 d., 12 v.d., pakeliui paims keleivius iš „Vilnius Manor“ ir grįš apie 7 v.v. Norintys autobusu pasinaudoti yra prašomi užsiregistruoti parapijoje. Kelionės kaina \$20. Kelionę organizuoja Kanados lietuvių katalikų centras.

– „Kretingos“ stovyklavietėje, Vasagoj vyks trys stovyklos: lietuviški kalbantiems prasidės liepos 7 d. (registracija nuo 9 v.r. iki 11 v.r.) ir tęsis iki liepos 20 d. Po to bus savaitės pertrauka. Angliškai kalbantiems lietuvių kilmės vaikams nuo liepos 28 d. (registracija nuo 4 v.p.p. iki 6 v.v.) iki rugpjūčio 10 d. Šeimų stovykla nuo rugpjūčio 11 iki 17 d. Šeimų stovyklai vadovauja L. V. Zubrickai – tel. 416 767-9066.

– Mišios sekmadienį, birželio 30: 8 v.r. už a.a. Rūtą Liuimaite-Augaitienę; 9.15 v.r. už a.a. Joną Kriščiūną; 10.30 v.r. už a.a. kun. Boleslovą Pacevičių, už a.a. Vandą Demikienę, už a.a. Juozą Kalinską; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

ARTĖJA DAINŲ ŠVENTĖ LIETUVOJE! Kviečiame jaunimą prisidėti prie Kanados jungtinio jaunimo choro, kuris vyks 2003 m. vasarą į Lietuvą. Repekcijos prasidės rugsėjo mėn. Pirmas gimnazijas lankantys jaunimas. Norintys dalyvauti, prašomi skambinti Daliai Viskontienei tel. 416-762-8089.

Bendruomenės žinios

Pasaulio lietuvių bendruomenė (PLB) yra įsipareigojusi padėti atstatyti Valdovų rūmus Vilniuje ir ragina visų kraštų lietuvių prisidėti prie Valdovų rūmų projekto įgyvendinimo.

Kanados lietuvių bendruomenės Krašto valdyba (KLB KV) savo posėdyje nutarė, kad Bendruomenės įstatų rėmuose ji negali prie šio projekto prisidėti. Bendruomenės valdyba nėra abejinga Lietuvos reikalams, bet PLB seime ir PLB kraštų pirmininkų suvažiavime pasisakė, kad pirmenybę reiktų teikti ne mūrų, bet dvasinės, moralinės, teisinės ir socialinės tvarkos atstatymui Lietuvoje.

Asmenys, kurie nori Valdovų rūmų projektą paremti savo asmeninėmis aukomis, yra prašomi siųsti jas Valdovų rūmų paramos fondui; sąskaitos nr. 357 089 086, Vilniaus banko kodas 260 101 777, Katedros a. 4, LT – 2001 Vilnius, Lietuva.

Apie Valdovų rūmų projektą galima plačiau pasiskaityti interneto svetainėje www.lvr.lt, pasisakymus siųsti fondas@lvr.lt.

KLB valdyba

Trijų dailininkų paroda vyksta Swansea Town Hall patalpose (DeForest Rd. ir Lavinia Ave. sankryža, netoli Windermere-Bloor). Parodoje dalyvauja Irena Vibrienė su penkiais kūrinių (akvarėlės ir akrilika).

Kauno arkivyskupijos Vaidų dienos centras aukoko: \$1,000 – N.N.; \$150 – J. Kairiūnaitė; \$100 – J. Valiulienė (a.a. Jono Valiulio atminimui).

PADĖKA

Toronto vyrų krepšinio sporto klubas „Gintaras“ dėkoja Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, už suteiktą galimybę sportuoti parapijos patalpose; taip pat dėkojame „Paramos“ kredito kooperatyvui už finansinę pagalbą.

G. Stasiulevičius,
Toronto vyrų krepšinio klubo „Gintaras“ pirmininkas

Lietuvių kredito kooperatyvas „PRISIKĖLIMAS“

SVEIKINA

Toronto Lietuvių Namus

50-mečio proga
ir linki sėkmės veikloje

Baltiečių federacijos surengtame sibirinių trėminių minėjime š.m. birželio 13 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje (iš k.) BF pirm. A. Vaičiūnas, Kanados latvių bendruomenės pirm. Imants Purvs, Estijos gen. garbės konsulas Laas Leivat ir KLB pirm. Rūta Žilinskienė

Policijos seminarui lėšų telkimo vakaronė įvyko Prisikėlimo parapijos patalpose birželio 19 d. Prie vyno ir užkandėlių kavinėje susirinkę apie 60 dalyvių pasiūkė, o po to salėje išklauė pranešimų policijos pareigūnų apie vykdomos Kanados-Lietuvos bendradarbiavimo programos atliktus darbus ir ateities planus. Dalyvavusius Toronto policijos svečius pristatė serž. Juozas Gataveckas. Toronto policijos viršininko Chief Julian Fantino linkėjimus perdavė Staff Superintendent Kim Derry. Apie pasiryžimą padėti Lietuvos policijai kalbėjo projekto pradininkas Ted Price, dirbęs Lietuvoje prieš 5 metus ir matęs, kaip Kanados patirtis galėtų ten pagerinti teisėtvarkos būklę. OPP serž. Algis Malinauskas šiuo reikalu pakalbėjo lietuvių kalba.

Šį rudenį vėl Kanados pareigūnai kartu su Chief Julian Fantino vyks į Lietuvą tęsti mokymus apie Kanadoje vartojamus policijos darbuočių metodus – *Community-based Policing*. Norint, kad kuo daugiau policijos atstovų galėtų pasinaudoti nuvykusių pareigūnų patirtimi ir pasidalinti jų teikiama informacija, stengiamasi surengti trijų dienų konferenciją Lietuvos policijos tarnybos atstovams iš įvairių vietovių. Tam reikalingos lėšos, kurių šiuo metu policija neturi. Todėl, įvertindami Kanados valdžios, OPP ir Toronto policijos tarnybos suteiktą ir dar teikiama paramą bei suprasdami būtinumą sustiprinti Lietuvos policijos galimybes tobulinti savo veiklą ir ryšius su visuomene, Kanados lietuviai yra kviečiami per KLB aukomis prisidėti prie to seminaro rengimo, kuriam valdžia paramos neskiria. Čekius rašyti „KLB projektas 2002“, siųsti KLB Toronto apylinkės valdybos išdininui V. Taseckui, 3221 Trelawney Circle, Mississauga, ON, L5N 5G7. Projekto globoja KLB Toronto apylinkės valdybos sudarytas komitetas.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukoko J. Karl.

A. A. Vytui Augėnui mirus, užjausdama jo žmoną Vyga su šeima, Bronė Taorienė (Florida) *Tėviškės žiburiams* aukoko \$25.

A. A. Juozo Stankaus atminimui, reikšdami užjautą jo žmonai Vladi, sūnui Vygdaiui ir jo žmonai Rasai, vaikaičiams Vytautui ir Gediminui, Aušra ir Henry Trussow *Tėviškės žiburiams* aukoko \$20.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“) praneša, kad jau veikia naujai sukurta interneto tinklapis www.tzib.com. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevizib@pathcom.com.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukoko J. Karl.

A. A. Vytui Augėnui mirus, užjausdama jo žmoną Vyga su šeima, Bronė Taorienė (Florida) *Tėviškės žiburiams* aukoko \$25.

A. A. Juozo Stankaus atminimui, reikšdami užjautą jo žmonai Vladi, sūnui Vygdaiui ir jo žmonai Rasai, vaikaičiams Vytautui ir Gediminui, Aušra ir Henry Trussow *Tėviškės žiburiams* aukoko \$20.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“) praneša, kad jau veikia naujai sukurta interneto tinklapis www.tzib.com. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevizib@pathcom.com.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$100 aukoko J. Karl.

A. A. Vytui Augėnui mirus, užjausdama jo žmoną Vyga su šeima, Bronė Taorienė (Florida) *Tėviškės žiburiams* aukoko \$25.

A. A. Juozo Stankaus atminimui, reikšdami užjautą jo žmonai Vladi, sūnui Vygdaiui ir jo žmonai Rasai, vaikaičiams Vytautui ir Gediminui, Aušra ir Henry Trussow *Tėviškės žiburiams* aukoko \$20.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ leidėjai (Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija „Žiburiai“) praneša, kad jau veikia naujai sukurta interneto tinklapis www.tzib.com. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu – tevizib@pathcom.com.

Policijos susipažinimo vakaronėje š.m. birželio 19 d. Prisikėlimo parapijoje kalbėjo projekto pradininkas Ted Price (kairėje), o svečius pristatė serž. Juozas Gataveckas (dešinėje). Viduryje – vakaronės dalyviai TŽ red. R. Jonaitienė ir KLB valdybos vicepirmininkas kun. Edis Putrimas

Nuotr. R. Malinauskaitės

Whittamore's FARM

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU PARUOŠTOS PARDAVIMUI

BRAŠKĖS ir daržovės

PARDUOTUVĖ ir VYNNĖ

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. 905 294-3275

Tinklalapis: www.whittamoresfarm.com

Pasaulio jaunimo dienų (PJD) renginiai Toronte prasidės liepos 22, pirmadienį. Prisikėlimo parapijos patalpose vyks nakvinių registracija – nakvynes pasiūliusios šeimos atvažiuos po 6 v.v. atsiimti savo globotinių. Toronto universitete (St. Michael's College, Coop) tą vakarą vyks Lietuvos grupės „Rebeka“ koncertas nuo 6 v.v. iki 10 v.v. Liepos 23, antradienį, nuo 11 v.r. iki 2 v.p.p. High Park vyks susipažinimo gegužinė visiems lietuviams. Jeigu pasitaikytų blogas oras, visi kviečiami į Lietuvių Namus. Maldininkams

„Vilniaus“ rūmuose birželio 14 d. buvo paminėti lietuvių trėminiai ir Sibirą. Trečiojo aukšto didžiojoje salėje tuoj pat po birželinį pamaldų buvo atlikta tam įvykiui pritaikyta programa. P. Norušiemė paskaitė iš savo kūrybos *Birželinės depresijos*.

Valdybos narė Laima Mačionienė padėklamavo savo tai dienai pritaikytą eilėrašį. „Vilniaus“ rūmų gyventoja Emilija Vinsienė, kentėjusi Sibiro tremtyje 30 metų, su ašaromis akyse pasakojo apie trėmimą, kelionę be maisto, be vandens ir oro. Vietiniais Sibiro žmonėms buvo pasakyta, kad atvežtieji yra žmogžudžiai, banditai, vagys ir kad reikia jų saugotis. Todėl tremtiniai kentė ne tik badą, šaltį, bet ir moralinį pažeminimą.

Emilijos tėvas 1909 m. buvo išvykęs į Ameriką ir 15 metų dirbo Pensilvanijos anglų kasykloje. Susitaupęs pinigų, grįžo į Lietuvą, nusipirko ūkį, kurį moderniškai sutvarkė. Užėjus sovietams, jų visą šeimą išvežė. Emilija buvo tik 16 metų. Sibire palaidojo savo tėvus.

Minėjimas baigtas *Lietuva brangi* daina. P. Norušienė

Lietuvių sporto klubui „Anapilis“ \$15 aukoko A. Gataveckas.

Išsivijos lietuvių klierikų studijų fondui \$1,000 aukoko N.N.

MONTREALQUE

Trėminių į Sibirą paminėjimą 2002 m. birželio 16 d. surengė Baltiečių federacijos Montrealio skyrius Aušros Vartų šventovėje. Tai buvo ekumeninės pamaldos, kuriose dalyvavo visų trijų tautų dvasiškiai: kun. Ričardas Birbilas, estų evan.-liut. kun. Heino Laancots ir latvių evan.-liut. diakonė Allison Lapsa. Suėjus dvasiškiams į šventovę, prie paminklinės lentos buvo padėtos vainikas, kurį atnešė du latvių jaunuoliai ir viena lietuvaitė – Monika Šlikaitė.

Minėjimą pradėjo šios dienos renginių besirūpinantis latvių bendruomenės pirm. Andris Spura trumpu anglų kalba įvadą į šias iškilmes. Po bendros giesmės *The Babylonian Rivers* diak. A. Lapsa paskaitė ilgesnį invokaciją. Po to kiekvienos tautos dvasiškis savo kalba meldėsi. Maldų pabaigoje sugiedoti himnai. Lietuvius atstovavo Aušros Vartų parapijos choras, kuris, vad. muz. Lavrenti Djintcharadze, (koordinatorių Antanas Mickus) pagiedojo penkias giesmes. Latviai šiemet pasirodė su savo chorą „Arbals“, vad. Andris Gutmanis, vargonuojant Andrejs Vitols. Jie atliko

keturias giesmes. Abu chorai giedojo ir visų trijų tautų bei Kanados himnus. Po pamaldų palaiminimą suteikė diak. A. Lapsa.

Montrealio šauliai 2002 m. liepos 7, sekmadienį, rengia gegužinę „Nidos“ klubo sklype, rue Armel, Rigaud Bay, Que. Pradžia 10 v.r. Privažiavimas geras. Programoje – vėliavos pakėlimas, sportas, muzika, Šlikų šeimos išleistuvės. Laukiame visi.

Universitetas, kolegijas baigusių sąrašuose šį pavasarį užtikta Stephanie Lavinskas pavarė. Ji baigė *Royal West* akademiją. B. S.

Montrealio lietuvių golfo diena įvyks š.m. liepos 27, šeštadienį, „Club de Golf Saint Donat“. Vietovė yra kalnuose, apie 150 km nuo Montrealio. Kaip ir praeitais metais kviečiame visus golfo mėgėjus prisijungti prie mūsų ir praleisti dieną su mumis žaidžiant golfą. Po žaidynių bus bendra vakarienė pas Rytį ir Viliją Bulotas jų vasarvietėje netoli golfo klubo. Dėl informacijos ir registracijos kreipkitės į Rytį Bulotą tel. 514 344-8256 ar 819 424-2803. V.B.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

Taisytina klaida. TŽ 24 nr. išspausdintoje žinutėje apie a.a. prel. Tulabos mirtį parašytas jo vardas Tadas, turi būti Ladas.

„BALTIC TREE SERVICE“ – Nupjaunam, genėjam ir tręšiam (fertilize) visų rūšių medžius bei krūmus. Darbas garantuotas. Skambinti Daniui Leliui: Hamiltone 905 692-9741 (iki 9 v.v.); Toronte 416 753-0790.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

• ATLIKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
• ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
• STATOME: verandas, tvoras
• DENGIAME stogus.
GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. (905) 848-9628

nešiojamas (416) 560-0122

Sibirinių trėminių minėjime š.m. birželio 13 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje žvakės prie altoriaus nešė (iš k.) Vilija Valadkaitė, Tija Mare Freimuta ir Riina Kendlam. Už jų – kun. E. Putrimas ir kun. Tiit Tralla

Nuotr. R. Valadkos

Kanados Lietuvių *Fondas*
Lithuanian Canadian *Foundation*
1 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

Naujas raštinės adresas ir darbo valandos:
1 Resurrection Road
Toronto ON M9A 5G1
pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!